

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN VÁRMEGYÉNEK HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre 6 ft.
Félévre 3 ft.
Negyedévre 1 ft 50 kr.

Bérmertelen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.

Készítők nem adnak vissza.

Egyes szám ár. 15 kr.

A szállásban minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DÍJA

Hivatalos hirdetéseké: Minden szó után 1 kr. Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy díszbetűkkel vagy körrel ellátott hirdetésekért természetesen minden négyzet centim. után 3 kr. számíttatik.

Állandó hirdetéseké: kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Tokaj-Hegyalja.

— Az államsegély kérdéséhez. —

E lapok hasábjain ismételve találkoztunk a filloxera által tönkretett Tokaj-Hegyalja felújítására vonatkozólag épületes tanításokkal és buzdító szózatokkal, s valóban örvendetes jelenség, hogy, amint azt legközelebb *Lácay* ur az ő nagy érdeket keltett cikksorozatában megjegyezte, most már ébredünk, de szemünk előtt is vannak a szőlők rekonstrukciójának eredményei az ideai szüret kedvező adataiban.

Tény az, hogy holdanként mintegy 20 hordó bort szűrtünk (135 literenként) és hogy ezekről a teljesen fiatal ültetvényekről nyert must hordójaért 60—70 ft s így holdanként 1200—1400 ft nyert jövedelmet értünk el. Egy örömteljes reménységű rezgi át a gyászborult Hegyalját és minden oldalról megeredtek a számítások a felújítás költségei és a várható jövedelem kiderítése körül.

Az egyértelmű vélemény pedig abban a biztos hitben nyer kifejezést, hogy a szőlőművelés ez új módja nemcsak hogy legyőzte a filloxerát, de sőt a régihez viszonyítva fokozottabb hozamot biztosít.

Teljes joggal méltányolják tehát azoknak az egyéneknek érdemeit, kik bátor kitartással vették vállalkra az uttörés nehéz munkáját s a lelkeket azon hő vágy foglalkoztatja, vajha kiki és pedig mentől előbb az új felvirágzás pompájában szemlélhetné saját elpusztult területét.

Hiszen nekünk az úristen különös kedvezéséből meg van nemcsak a legjobb talajunk és éghajlatunk, hanem a szőlőművelésen veleszületett intelligenciával és ügyszeretettel csüggő lakosságunk; mert csak így, e tényezők közrehatásával volt az a multban is elérhető, hogy a mi hegyeink szülték a nemes tokajit, a borok királyát!

És mégis, bizony be kell azt vallanunk, miszerint arra, hogy kiterjedt szőlőhegyeink egy belátható határidő alatt az új telepítések zöld koszorúival övezve legyenek, éppen a legfőbb kellékünk hiányzik t. i. a „nervus rerum,” a pénz. Mert amit Piccolomini a hadvezetéséről mondott, hogy ahhoz mindenképp pénz, pénz és harmadszor is pénz szükségeltetik, bizony a szőlőkultúrára nézve is áll!

Mert éppen úgy, mint az az ur, aki e szép eredmények feletti lelkesedésnek hevében szőlőinek újjáteremtését elhatározza, a higgadt számtételek nyomán mihamar rákerül a szomorú bizonyosságra, miképen a filloxeravész után neki ahhoz elegendő módja többé nincsen: éppen úgy reá tér arra a kis szőlőműves is, kinek pedig repes a szive, midőn az ő munkájával végrehajtott új kultúra eredményeit látja, és aki nehéz sóhajok között fohászodik fel, hogy miért is van neki megtagadva, miszerint az ő kis szőlőjét, amely őt hajdan a szerencsés emberek közé avatta, legalább a gyermekei s unokái részére így helyreállíthassa. De hát hol is venné őt a tengeri pénzt!

Hát biz ez szomorú, de fájdalom na-

gyon igaz, nagyon találó gondolatok. — Mert ha meggondoljuk, hogy egy kataszteri hold betelepítése körülbelül következő összegeket nyel el:

a) Földfogatás	300 ft
b) Gyökeres oltvány	600 „
c) Szőlőkaró	100 „
d) Trágyázás	100 „
e) 3 évi beművelés	400 „

Összesen tehát 1500 ft

világos előttünk, miszerint ezek oly befektetések, amelyeket a szőlők teljes elpusztulása folytán teljesen tönkretett és már vagyonnal sem bíró birtokosaink önerőjükből előteremteni képtelenek.

És azért van az, hogy vidékükön a szőlőtelepítéssel csak azok a kevesek foglalkoznak, kik abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy ezeket a fokozott kiadásokat másnemű vagyonaikból pótolhatják.

Miután azonban egy ország boldogságát egyedül az összlakosság általános jóléte állapíthatja meg: a mi feladatunknak is oly irányban kell mozognia, amely irányban a közjólét elérésére szolgáló utakat és eszközöket feltalálhatjuk.

Manapság már senki sem vonja azt kétségbe, miszerint figyelembe véve, hogy ama kártékony rovar az ország szőlőinek tulnyomó részét elpusztította, a szőlőművelés jogos igényével bir az állam támogatására. És tényleg kormányunk dicséretes buzgalommal az egész vonalon megindította a segélyakciót és szakintézeteket, mintatelepeket létesített, ezeknek élére jeles szakférfiakat állított, kik minden irányban terjesztik a szakismereteket, a keletkezett szőlőművelési egyesületeknek segedelmeket juttatott sat. sat. — S bármily jótékony hatással legyenek is ezek a kormányintézkedések szőlőink regenerációjára hazánk különböző vidékein: az bizonyos, hogy itt minálunk a Tokaj-Hegyalján azok még nem biztosítják a kívánt sikert, mert hiszen itt, mint fentebb is érintve volt, a lakosság szőlői elpusztulásával egész mindenét veszítette el. Mig az ország más részén a szőlőbirtokos többnyire egy megfelelő szántóföldbirtok, vagy ipari foglalkozásra támaszkodva a borteremlést csak egy kellemes mellékeresmény gyanánt tekintette — addig itt nálunk ezek kivételes esetek és főszabályként kell elfogadnunk azt az igazságot, hogy a filoxera oly érzékeny csapást mért szőlőbirtokosaink vagyonalására, hogy ezek a jótékony állami intézmények, sőt még a jutányos, avagy ingyenes vesszőanyag felajánlásának sem veheti hasznát, miután nem bírja és nem is képes beszerezni az új szőlő kultúra igényelte költségeket. Mert ugyan melyik pénzügyintézet nyitná ki erszényét egy ily szegény, teljesen tönkretett birtokos hitel-igényének?

És ezért elodázhatatlan kötelessége az álladalomnak, hogy önhibáján kívül szerencsétlenségbe sodort polgárai felé nyújtsa ki segítő karjait és előlegezze a megkívánt pénzösszeget.

Hogy pedig valamely pozitív javaslatot is tegyek, vázolni kívánom azt, miképen

gondolom én gyakorlati keresztülvitelét egy állami segélynek.

Tegyük fel, hogy az állam ily telepítési célokra a Tokaj-Hegyaljára hajlandó lenne egy 3—5 millió ftnyi kölcsönsegélyt engedélyezni.

Minden tokaj-hegyaljai, s erkölcsileg kifogástalan szőlőbirtokosnak joga legyen az ő saját szőlőterületének felújítása végett a megfelelő kölcsönösszegre a következő feltételek alatt u. m.:

a) A kölcsönkérő köteles egy e végre kijelölendő bizottság elé kérvényt, (melynek s összes mellékletének bélyegmentesége kimondatnék) benyújtani, felszerelve azt megfelelő telekkönyvi kivonattal, továbbá a közsérelüljáróság erkölcsi bizonyítványával, mely kérvényében világosan kijelölné, melyik szőlőjében, mely területet kíván felújítani; mikor kezdi meg a munkát és mennyi kölcsönre tart igényt?

b) Ezeknek a szabályoknak megfelelő okiratok alapján a kirendelt bizottság az állam nevében szerződést köt a szőlőbirtokossal, melyben ez a kölcsön kat. holdanként 1500 ft maximális összeg erejéig megadatik, azonban oly kikötéssel, hogy ez a kölcsön évről-évre a szükséges és teljesített munkálatok előrehaladása arányában fog folyóvá tétetni és hogy a következő részlet utalványozása a megelőző részlet teljesített befektetésétől van függővé téve.

c) Az engedélyezendő kölcsön 4% kamatai öt éven keresztül a tőkéhez számíttatnak, s így a 4%-os kamatozás csak a hatodik évben venné kezdetét olyképp, hogy 4% kamatlábon felül még 2%-ot számítva törlesztésre, így 17 év alatt a tőke 6% fizetésével letörlesztesz.

Ily módon a legkedvezőtlenebb számitási alapon is, ha t. i. egy hold szőlő rekonstruálása egészen kölcsön pénzen eszközöltetnék s az 1500 ft kölcsönösszeg a kamatfizetési szünet 5 évi 4% kamat szaporultával 1760 ft főtőke összegre emelkednék a 4% folyó kamat és 2% törlesztési járulék, összesen tehát a 6% évi fizetési teher 105 ft 60 kr. lenne, amely 17 éven át folyton fizetve teljesen letörlesztesz az összes kölcsöntőkét és a birtokos javára szabad és tehermentes tulajdont nyújtana.

A kölcsönvevő biztosítékul lekötne az állam javára felújításra szánt szőlőterületét a kölcsönösszeg most vázolt letörlesztéséig.

E szőlőújításokat ellenőrző bizottság létesítése könnyű feladat; az állami intézetek, vincellérképezők, vessző- és oltványtermelőtelepek és mintaszőlők élén pedig már is olyan megbízható és jeles szak-erőkkel rendelkezünk, kik minden nehézség [nélkül teljesíthetnék az ellenőrzés feladatait, hogy t. i. a nyújtott kölcsön egyes részletei valójában céljaikra fordíthatnák-e s akiknek igazolványa szolgáltatna alapot a következő részletek kiutalására.

Az a körülmény, hogy valaki a végzendő munkát nem felfogadott munkások által, de saját kézi erejével hajtja végre, a pénz kiutalásának akadályát nem képezhetné; mert éppen a kis birtokos az,

aki a maga és családja eltartása végett napi keresetére van utalva s így a nyereg kölcson-előlegben egyszersmind az életfentartás eszközeit is bírhatná.

A megszavazott kölcsön egyes részleteinek terjedelme az időnként szükséges telepítési munkálatok költségeihez lenne viszonyítandó. — Az első évben, midőn a földforgatásra szorítkozik a munka, holdanként 300 ft lenne kiutalandó; a második évben azonban, amidőn a nemes vessző vagy oltvány beszerzése és kiültetése, a karó költsége is előtérbe tolul, 1000 ft holdankénti maximális összeg s végre harmadik évben a műveltetés és pótlások költségeire 200 ft szolgáltatnék ki.

Ezek az összegek azonban a legmagasabb mértékét képviselik az igénybe vehető kölcsönnek s így mindenkinek, aki magán viszonyai s gazdai körültekintése folytán olcsóbban véli feiadatát megoldhatni, valamint a kézimunkájukat befektető telepitőknek jogukban áll egy kisebb kölcsönrel megelégedni.

Igaz ugyan, hogy egy felújított szőlő már a harmadik évben is hozhat bizonyos termést és így némi jövedelmet; mindamellett tanácsosabb a kamat és az amortizáció megkezdését a hatodik év kezdetére halasztani, hogy így a szegénységre jutott szőlőműves ne taszítottásként rögtön fizetési zavarokba, de inkább két szüret eredményének felkezelése útján anyagilag restauráltassék.

Minden mellékkörülmény tekintetbe vételével egy jól megépített, közép minőségű talajjal bíró egy hold szőlőnek évi átlagos termését 10 hordó borra bízást fel lehet venni. Ebből tehát 2—3 hordó bornak ára már fedezi a kamat és amortizáció költségeit s a 7 hordó marad munkáltatási költség és birtokosának boldogulására.

E javaslataim megbeszélése alkalmával azt az ellenvetést hallám, hogy a flokszera által elpusztított szőlőterületeink önmagukban nem elégségesek a nyújtandó beépítési kölcsön jelzálogi biztosítására.

Ennek ellenében én itt ismételve kiemelem, hogy ez a kölcsön azáltal, hogy a munka előrehaladásához képest részletekben utaltatnék ki, mintegy önmagának teremtené meg a jelzálogi biztosítékot.

Mert például, ma egy hold pusztá szőlőért 200—400 ftot is fizetünk, s így ha erre az első évi földforgatási célokra kiadott 300 ft esetleg csalárd szándékkal nem fordították rendeltetésére, az állam kockázata nem oly nagy s még az ily kivételes esetekben is megleli a kincstár

az ő equivalens értékét a szőlő talajértékében; azt pedig tudjuk, hogy az állam érte azt, miképen kell a leggyorsabban pénzhez jutni. A további részletek a teljesített szőlőépítés arányában utaltatván ki, ezek már teljes fedezettel bírnak, amennyiben a szőlőterület értéke az építkezés minden előrehaladó stádiumában hatványokban emelkedik.

Egyébként én okadtolható nézetet fejezek ki akkor, midőn állítom, hogy az ily rosszakaratu esetek csak a legkritikában fognak előfordulni.

E vidék lakosságával való sűrű érintkezés közben tapasztaltam annak becsület- s tisztességérzetét; nem ritkán eladtam igás marhákat egészen szegény viszonyok között tengődő földműveseknek, minden kezeség nélkül, tisztesség- és becsületérzésükben bizva meg; vagy nyújtottam ugyanigy nekik olykor marhák vételére kamatmentes kölcsönsegélyt és mondhatom, hogy soha eset nem volt reá, hogy a szegény emberek meg nem feleltek volna. Bizonyára felemelő tanuságtétel ez vidékünk lakosságának jelleme mellett, amely tanuság különben nem is áll magában, mert megmegegerősítést bírom annak nem egy vidékbeli nagybirtokos hasonló nyilatkozataiban.

Régi krónikák regélik, sőt a történelmi buvárlatok be is igazolják azt, hogy a megelőző századokban, amidőn Tokaj-Hegyalja bortermelése, részint hasonló szőlőbetegségek, részint a csaták dúló vihara által teljesen megsemmisült, a magyar királyok voltak azok, kik bölcs és előrelátó gondoskodással e kitűnő hegyvidék szőlőterületeit új szőlőfajokkal ideédesgetett olaszthoni gyarmatosok által az állodalom költségén beültették s a bortermelést új felvirágzásra emelték. És hogy mily nagy arányokban mozgott amaz állami segélyactio: mutatja az, hogy annak nyomai máig sem mosódtak el, ma is több községünk és városunk viseli a nagy olasz gyarmatosítás jeleit nevében is, mint Bodrog-Olaszi és Olasz-Liszka, de sőt erkölcsiében és szokásaiban is.

Tályán p. o. sok olasz jellegre akadunk. De egyébként ha elgondoljuk, hogy oly nagyszabású telepítések Olaszország távoli messze vidékről mily óriási áldozatokkal jártak: ez állami tevékenység mértéke felől fogalmat nyerhetünk.

No már ha a régi, még bölcsőjében ringó Magyarország Tokaj-Hegyalja szőlőművelését ily mértékben látta szükségesnek felkarolni, bizonyára felösméri ennek kimaradhatatlanul kényszerítő szükségét a modern Magyarország is.

TÁRCA.

Az ezredéves országos kiállításról.

— Törödék. —

Az Andrássy-utról jöve, a kiállítás területére széles vashíd vezet. Ez a híd már maga is érdekes egy tárgya a kiállításnak.

A kiállításnak területe nem kevesebb, mint fél millió m² mtr, ebből a beépített terület 119,000 m² mtr, melyen 170, legnagyobb részében már kész palotaszerep épület áll.

A hídól balra terül a hadügyi kiállítás nagyszabású csoportja, mely a hadászat összes eszközeit és segédszereit együttesen mutatja be oly gazdagságban, aminőt még eddig kiállítások nem mutattak. A sziget két partja hajóhíddal lesz összekötve. Ebből a kiállításból a közönség meg fogja ismerni a hadsereg óriási szervezetét és órapontosságú gépezetét.

A Nádor-szigeten egy kis vendéglőn kívül három nagyobb épület vonja magára figyelmünket. Ezek: Budapest székesfőváros pavillonja, a kereskedelem-, pénz- és hitelügy pavillonja és a József főherceg pavillonja.

Budapest székesfőváros nagyszabású csarnokában be fogja mutatni a szellemi és anyagi fejlődésére vonatkozó, nemcsak rohamos fejlődését, hanem az emberiségi és a kulturális intézményeit dicserő tanubizonyosságokat is.

A kereskedelmi csoportban először szerepel majd nálunk a kereskedelem minden fontosabb se-

gédészköze, főképen pedig a pénz- és hitelügy lehetőleg történelmi fejlődés szerint bemutatva.

József főherceg igen diszes s az ezredéves ünnephez méltó pavillonjában föl fogja tüntetni uradalmi termelésének eredményeit.

Mielőtt utunkat tovább folytatnók, tegyük sőtát a Széchenyi-szigeten, melyet kizárólag a történelmi főcsoport a kiállítás koronája, foglal el. Az épületcsoport, eredetisége már messziről magára vonja figyelmünket. Századok története látszik rajta már kívülről is. Mutatja Szent-Istvánról kezdve a közelmúltig a hazai építészet történelmi fejlődésének legkiemelkedőbb mozzanatait, az Árpád-kori templomot (jaaki templom) egy klastrom földszintjét, a középkori lovagvárat (Vajda-Hunyad), a közelmúlt renaissance-épületét s az átmenetekben és diszitésekben nevezetesebb építészeti alkotások emlékezetes maradványait, u. m. a segesvári vártornyot, a csüörtökhelyi kápolnát, a bártfai városházát, a fricsi-vár, a Thökölyvár, stb. stb. egy-egy érdekes motívumát. A renaissance-udvart remek szobrocskák diszítik, melyek mindannyian egy-egy eszmét, egy-egy jelvényt képviselnek. A csarnokok belsejének csudálatosan változatos tartalma pedig élénk tárja majd az ezer év kulturtörténetét egyes kimagasló eseményeiben.

A mult dicsőséges emlékeinek méltatása után elhagyjuk a szigetet, hogy megismerjük a mai Magyarországot.

A Nádor-szigetre vezető ódon hidon áthaladva, felkeressük a kiállítás felső zugát, a kiállítás faluját az ő érdekes csárdájával, templomával, községházával, iskolájával, kórházával s tüzoltó-

Reméljük tehát, hogy a mi itteni szűkebb otthonunk vezér-egyénségei, igen érdemes honfitársaink, kik nemes versenynyel áldozzák tevékenységüket a haza üdvére: hathatós befolyásukat oly irányban fogják érvényesíteni, hogy ennek a teljesen tönkre jutott hegyaljai lakosságnak nem is kegyadományt, de állami kölcsönsegélyt nyújt, mely által lehetővé válik régi jólétének kiapadt forrását újra megnyitni, hogy így a haza és társadalom boldog és megelégedett tagjai lehessenek!*)

Báró Waldott Frigyes.

Észrevételek

a „Serkentő szó szőlőbirtokosainkhoz“ című cikksorozatára.

A „Serkentő szó“ kelemes szerenádképen hangzott el az alvó leányzó — a Hegyalja felett; de amint a leányzó fölnyitá szeméit, a szerenádkeltette boldogító érzelmei illuziókká váltak; mert a vélt kedves ölelő karok helyett a primás kinyújtott karját látta, kérvén a jól megérdemelt bért.

Hát bizony ezt a cikksorozatot a legmodernebb reklam szelleme tölti el; igen, reklamot csap a szőlők ujjonnan alakításánál csálhatatlan sikereket ígérő Portálisnak.

Igaz, Portális kiváló alany faj, mert vesszeje egyenletes növéssü, sok drága vesszöt termel, könnyen gyökerezdik s jól adaptálja a nemes oltógallyat; de azért 70% tokéletesen megforrt oltványt még a leggyesebb mesterkéz alatt sem ad s nagyon kitűnő eredményt érünk el már akkor is, ha 100-ból 45 helyre való oltványt kapunk.

De mindezek a jó tulajdonai még nem bizonyítják azt, hogy az ő anyját, Sauvageot, ki kell lökni, mint teljesen haszontalan alanyt. Mert vannak am Sauvagenak is igen acceptabilis tulajdonai: jól vegetál a kevésbé kövér talajban, keményebb szöveténél fogva a portálisnál nagyobb ellenállási képessége van és habár az oltvány megeredés valamivel kevesebb százaléku rajta, de tartósabb amannál.

Akinek tehát Sauvageja van, az ne lökje ki, de használja fel bátran oltványalanyul, ha már oltványt telepít. A Hegyalja betelepítését nem Sauvage hátráltatta, hanem a régi kényelmes szőlőművelésből való nehéz kivétel, tájkozatlanság és a szakértelemnek teljes hiánya. Nem adok neki 5 esztendő sem és a Portális divatját mulja s egy újabb fajta lesz proklamálva, mint a Hegyalja egyedüli megmentője.

Az amerikai termők sem mind kidobni valók. Különösen Jaquez nem, mert gyökeres Jaquezen 10% kal több és tokéletesebb oltványt kapunk, mint a ripáriakon, sőt gondos kezelés mellett a

*) L á c z a y László dr. úrnak, ki soraimat legnagyobb előzékenységgel volt szíves németből magyarra fordítani, ezennel legőszintébb köszönetet mondok.

Er. W.

*) Ezt senki sem mondta, annál kevésbé vitatta. Még mi, laikusok is, jól tudjuk, hogy a szovász nem egyéb, mint portális, csak hogy vad, műveletlen állapotában. Aki a szovász elveti: el kellene vetnie a portális is. A tapasztalat pedig azt mutatja meg, hogy természetükben szovászok és portálisnak egyenlően jó a tenyészték. Szerk.

telepével. Ezek a különlegességek részben történelmi érdekűek, főleg azonban minta gyanánt szolgálnak arra nézve, hogyan építsen a legkisebb falu kórházat, tüzoltó-telepet, községházát és iskolát. A háziipart külön csarnok mutatja be, a templom körül felállítandó vásárbódék pedig alkalmat fognak szolgáltatni majd nevezetes háziipari különlegességeink forgalomba hozatalára. A faluban látni fogjuk Magyarország néprajzát, az egyes vidékek típusait, amint ezek a nép hamisítatlan otthonában kifejezésre jutnak.

A háziipari csoportok után következik az őstermelés az ő számtalan csarnokaival és pavillonjaival.

A határmegyét azonban Boszuia és Hercegovina külön kiállítás foglalta el igen nagy területen. Egy nagy iparcsarnokon kívül kisebb, az etnográfia feltüntetésére alkalmas épületek is lesznek a bosnyák területen. A bosnyák kormány kiválóan nagy gondot fordít Bosznia és Hercegovina művelődésének és haladásának bemutatására.

Az őstermelés (földművelés, baromtenyésztés, halászat, vadászat, erdészet, bányászat stb.) befo-gadására külön-külön pavillonok szolgálnak. Ezek között legimpozansabb a borászati pavilon, melynek képét önk ösmerik már a Zemplén 1896. évi kalendarjumból. A horvátoknak itt is megkülönböztetett helyzetük lesz. Külön borászati egyszersmind borkó-toló pavilonjuk van.

Lejebb haladva a kényelmesen berendezett igazgatósági épület felé, urban találjuk a szivattyu epet, melynek az a rendeltetése, hogy a tüzvédelmi intézkedéseket a legnagyobb mértékben

Folytatás az I-60 mellékleten.

nehezen gyökeredző) vesszején 30—35% tőkéletes oltványt kapunk. Igen, csak hogy azt mondják a Jaquezat megveszi a filokszera, de meg ám a ripariákat is, csak ne gondoljuk.

Az van mondva a »Serkentő szó«-ban, hogy egyedül az oltvány s egyedül a Portáliston oltva van hivatva visszaadni Hegyalja régi fényét, dicsőségét; mert ez a csodaszülött Hegyaljának mindennemű talajában dusan nő s rendkívül buja gyökérzete a reá oltott nemes tőkének természet megkésztetése.

Hogy minden hegyaljai talajban kitünően növekednek a fölmagasztalt Portálist, már csak kétséssé teszi az is, hogy a legkitünőbb bortermő helyeket — ott ahol a telepítés megindult — nem szőlővesszővel, hanem mandulacsemekkel telepítik be.³⁾

Hogy a szőlőoltvány termékenyebb az önálló tőkénél, az nem a Portálist alanyának érdeme, hanem annak, hogy oltvány. Tessék csak furmintban furmintot oltani s latnivaló lesz, hogy a fajta oltvány is jobban fog teremni, mint a nem oltott. Mindez tisztán a rég ismert növényélettani törvényen alapszik, amire név: Portálistnak semmi különös kiváltsága nincsen.

Tagadhatatlan, hogy az oltványokkal telepített szőlő, ha gondosan van művelve s különösen okoszerűen metszve, bőven fizet a reafordított fáradságért; tartóssága azonban problematikus s pusztulás esetén pótlása az alany tulbuja gyökérzete miatt csaknem lehetetlen. Ennél sokkal több garanciát nyújt nekünk a szénkénegezett szőlő.

De hiszen azt mondják, hogy a szénkénegező ölé méreg; megöli a tőkét s tönkreteszi a talaj tápláló erejét. Mese beszéd! Hát a legkitünőbb koncentrált műtrágya amely, különösen külföldön, a terméshozam fokozására a növénytest gyarapítására nagy elterjedésnek örvend, nem öli-e azt meg? Meg bizony, mikor egy marék helyett rocskával adunk belőle a tőke nyakára. De kellő mértékkel s helyesen alkalmazva kitünő eredményeket érünk el vele; ilyen hatása a szénkénegezés is.

Jegyezzük meg jól magunknak, hogy a szénkénegező legújabb időben nemcsak mint kitünő rovar-, penész-, gomba- és úszok irtószerek bizonyult be, hanem egyuttal fölölmulthatatlan műtrágya is,⁴⁾ amelynek hatása, úgy a termés hozam fokozásában, valamint a növénytest bujtásában megbecsülhetetlen.

Franciaországban nem szorul ki a szénkénegezés; ellenkezőleg százszorta nagyobb mértékben használják most, mint valaha. Használják pedig nemcsak a filokszera, hanem a visszaeső oltvány-szőlőkben is, még pedig a termés és a szőlőtest gyarapítása céljából; ezenkívül kiváló szerepet játszik a zöldség termelésénél.

Természetes, hogy az élelmes francia nem köti orronkra mindezeket; hanem mutogatja utá-

³⁾ De itt sem szabad elfelejtenünk, hogy a z s a k é csakis meszes talajban éri magát jól. Ujabbban kezd kiszorítani a *Ruprestris mouticula*, mert ez még több meszet bír el, mint a z s a k é. Nagy, mondhatjuk alig korrigálható hibája a z s a k é-nak, hogy belőle gyökeres oltványt előállítani igen bajos. Ezért egész Magyarországban nincs is z s a k é-telep. Szerk.

⁴⁾ Például mégis hol? Szerk.

⁵⁾ A szénkénegező csak annyiból műtrágya, hogy a talaj-beli álcákat, bogarakat elpusztítja. Maga O b e r l ä n is akinek felfogását t. cikkirő barátunk követi, csak oly értelemben tekint műtrágyának a szénkéneget, hogy a növénygyökér ellen-segét gyéríti, de magát a növénytestet trágya módjára nem bujtja. Szerk.

biztosítsa. Az igazgatósági épület mellett van a rendőrkapitányság épülete, egy dunai halászcserda, az akvárium, a kereskedelmi tengerészeti és a folyambajozás helyiségei, mely utóbbi számára az eddigi új korsolyacsarnokot alakították át.

Visszatérve az erdészeti csoport végállomáshoz, a területen egymás mellett találjuk a mezőgazdaságból fejlődött két hatalmas iparágak pavilonjait; a cukor-iparét s a malom-iparét.

A Ganz gyár pavillonjával kezdődik az ipari csoportok bemutatása. A nagy Ganz-féle gyár, mely a vas-, fém- és gép-ipar, az elektrotechnika s a vagongyártás terén fogja hatalmas erejét feltüntetni, méltóképpen kezd meg az ipari csoportokat. Körülötte sorakoznak a bihar-szilágyi petróleomipar, a budapesti ásványolaj s a magyar petróleom-ipartársulat apró pavillonjai, melyeknek tartalma szintén új és érdekes lesz a szemlélő nagy közönségre nézve.

A régi iparcsarnok megújítva és kibővítve foglalja magába a nagy ipari csoportokat, u. m. az elelmi cikkek és szesz italok, a vegyészeti, az agyag- és üveg-ipar, a bőr-, ruházati- és szövőiparok, az arany ezüstművek és apró-áru ipar, végre a butor ipar és dekoratív lakásberendezések nagyarányú csoportjait.

A kiállítás baloldali területén is folytatódik a hazai iparnak bemutatása.

A közlekedési csarnok, mely a magyar államvasutak kiállítását is magában foglalja, főleg a vasutak terén oly érdekes és tanulságos gyűjteményt mutat be, mely iránt a szakkörök már most is méltán érdeklődnek.

A kazánház mögött a 14.000 m² területű vasbordázatra épült gépcsarnok a hazai mező-

zőinknak s magasztalja előttük jól ápolott oltványán s mindent ígérő alanyfaját; vélvén jó fejős tehén Magyarországra, hadd fejjen addig, míg lehet,

Az oltványoknak előtérbe való tolása nem más, mint a legkevesebb realitással bíró, de nagyon is jövedelmező üzlet. Hogy az, kitetszik már abból is, hogy sok szakavatott szőlőbirtokos a maga szőlőjét szénkénegezzel tartja fön, nemcsak a laza, de a kötött nyirok s kavicsos talajban is,⁵⁾ oltványt azonban a világot sem iltet bele, mások számára pedig százezreket olt.

Oltvány és szénkénegező két külön irányu ut Róma felé. Az első Konstantinápolyon át a másik, — hogy tengert is lehessen látni — Velencén keresztül vezet Rómába.

Tessék választani!

Mathiász József.

Vármegyei ügyek.

A kereskedelemügyi kir. minister az ország valamennyi kereskedelmi és iparkamarájához, az összes ipartestületekhez és társulatokhoz felszólítást intézett, hogy az ipari segédzsemlézetet a jövő év július 15-én kezdődő és egy teljes hónapon át tartó idleges kiállításra tömeges részvételle buzdítsák.

A kir. belügyminister értesítette a vármegye közönségét, hogy a millénomi bandériumok központi egységes szervezésére és irányítására hivatott bizottság megalakítására *Orcsy Béla* báró országbíró és *Andrássy Tivadar* gróf orsz. gy. képviselő valóságos belső titkos tanácsosokat, ugyszintén *Essterházy Mihály* gr. orsz. képviselőt kérte föl.

Az általános tisztújító közgyűlés nálunk holnap d. e. 9 órákor kezdődik. A kiállítások maradtak, mint voltak ma egy hete, mikor azt irtuk, hogy nagyobb szabású mérkőzés, alkotmányos harc az urnák körül, csakis a szerencsi járás főszolgabírói állásért lesz. Ezért az állásért ugyanis *Matolay Béla* főszolgabírónak népszerűségét össze kell mérnie *Gaizler József* br. ujhegyi járási I. szolgabíró s tb. főszolgabíróval, kit a Szerencsén dec. 12-én megtartott értekezleten résztvett 21 bizottsági tag egyhangulag jelölt és jelöltjeért kiadott körlevelével vármegyeszerte akcióba lépett, *Gaizler* báró a jelöltséget elfogadta és reménytelenül, bizalommal indul az alkotmányos küzdelem porondjára. — A vármegyei pénztári ellenőrségért *Kapás L. Aurél* tb. aljegyző és ellenőr, továbbá *Klümó Menyhért* tb. árvasz. ülnök és jegyző, — végre *Rimay Lehel* árvaszéki igató a pályázók. Ki lesz úgy az egyik, mint a másik cél irányában a nyertes — és ki lép a nyertes fél nyomába: elválik majd rövid 24 óra múlva. — Ha a választás eredménye úgy ütne ki, hogy szolgabíró is kell választani, akkor pályáznak: *Bajusz József* ifj. tb. aljegyző, — *Dobé István* tb. szolgabíró Kir.-Helmezcéről, — *Filissy*

⁵⁾ Kötött talajban, mint a tapasztalás igazolta, a szénkénegezés abszolúte semmit sem ér, — a laza, száraz talajban kitünő eredménye van, mert ott gázvá válhatik és mint ilyen a parazitákat kíméletlenül öli, pusztítja. A laza talajban is hasznatlan költség és fáradság a szénkénegezés, ha a laza talaj nedves, mert a nedvesség betömi a gléba pórusait és így a szénkénegező gáza nem hatolhat be a gyökér élősdijehez, hogy azokat elpusztítsa! Szerk.

gazdasági és ipari gépeken kívül a kétoldalt elfutó karzaton a munkagépeket fogja *működésben* bemutatni. A magyar államvasut géppáranak pavillonja e hatalmas ipartelep sokoldalúságát és sikereit fogja föltüntetni; a papír ipar és a sokszorosító-iparágak (könyvnyomatás, fényképészet stb) pavillonja számos gépet fog a közönségnek bemutatni.

Evvel majdnem szembe kerül a sajtó-pavillon, mely az egész kulturális csoportot (irodalom, könyvészet, tudományok, irodalmi és kulturális egyesületek és intézetek, statisztika és sajtó) feloleli. A sajtó munkása számára külön kényelmesen berendezett dolgozó- és fogadóhelyiségek lesznek rendelkezésre.

A terület csucsába esik az építő-ipar csarnoka, mely az utolsó időben oly nagy mértékben fejlődött építő-ipar és a vas- és fém-ipar befogadására van szánva. Ekörül sorakoznak a járóművek csarnokai, a posta-, táviró- és telefon-pavillon s a nagyarányú bányászati és kohászati csarnok, mely utóbbi a vas-, fém- és kőszénbányászat eredményeit fogja élénk tártani. A bányászati és kohászati csarnok kiegészítésül szolgál többek között a Nobel-dinamitgyárának a pavillonja is.

A közoktatásügyi csarnok, egy szép görög stílusú nagy épület, mutatni fogja, hogy a tanügy terén az utolsó negyedszázadban mily rendkívül sokat haladtunk. Ide tartozik még a közelben lévő tornacsarnok a a faluban elhelyezett minta-népiszkola.

A közoktatásügyi csarnok mellé került az igazságügyministerium pavillonja, mely a fegyhazi ipar, a börtönrendszerek feltüntetése, főleg pedig a törvénykezés palotáinak feltüntetése terén

Nándor dr. tb. szolgabíró és *Takács István* tb. szolgabíró Homonnáról; ha pedig az árvaszéki jegy-őség is megüresedik, abban az esetben: *Bajusz József* ifj. tb. aljegyző, — *Némethy Géza* tb. aljegyző, — *Filissy Nándor* dr. tb. szolgabíró és *Zombory Zoltán* tb. szolgabíró lesznek a pályázók.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint, melyet *Mauks* Endre pénzügyi titkár s pénzügyigazgatóhelyettes olvasott föl a dec. 10-iki közgazgatási bizottsági ülésen, az egyenes adók befizetése november hó folyamán *kedveső* volt; de kedveső volt a befizetés az 1895. év jan—nov. folyamán is, mert a múlt év tizenegy hónapjához viszonyítva, most több folyt be 42,285 ft 95 krral. Hatralékban maradt egyenes adó volt nov. 30-án: 725,190 ft 78 kr. — S. A.-Ujhelyben a házbérvédelem összeírása, mindenkor a felek bemondása alapján, befejeztetett. Emelkedett bérjövödelmek leginkább a főuton lévő házaknál és üzlethelyiségeknél mutatkoznak, ellenben leszállások a város külső részében s mellékutcaiban fordulnak elő. Általános szemlélete az adóösszeírásnak, hogy az adók főösszegükben, alig fognak figyelmet érdemlő összeggel emelkedni; ellenben a munkálat alapul fog szolgálni az adóterheknek arányos megosztásához és első lépést képez ahhoz, hogy a vagyonnal bíró jómód igazságos megadóztatása mellett a mindennapi létért küzdő szegénység adó-tétele megfelelő méltányos eljárásra találjon.

A Szerencs székhellyel létesített adóhivatal kerületébe a következő községek osztattak be: Bekecs, Berzék, Csanalos, Gesztely, Girincs, Golop, Hernád-Kak, Hernád-Németi, Kis-Csécs, Kis-Dob-sza, Köröm, Legyes-Bénye, Mád, Megyasszó, Mező-Zombor, Monok, Ond, Rátka, Sajó-Hídvég, Sajó-Kesznyéten, Sóstófalva, Takta-Harkány, Takta Szada, Tállya és Tisza-Lucz.

Hírek a nagyvilágból.

Erzsébet királyasszonyunk téli tartózkodás céljából, Cap Martinba, Franciaország területére, érkezett.

Ferenc Ferdinánd, a várományos trónörökös, egészségének helyreállítása végett Egyiptomban tartózkodik s most nagyobb utazást tesz Afrika belsejébe a Nilus folyamán.

Abdul Hamid török szultán megengedte, hogy az európai nagyhatalmak második állomáshajót is küldhessenek a Dardanellákra. Ez az eredmény nem kicsinylendő az európai béke fenntartása érdekében!

Az olaszok Afrikában, Abisszinában, súlyos vereséget szenvedtek a benszüllöttektől. Megerősítik a hírt, hogy az olaszok vesztesége halottakban és sebesültekben 2000—3000 ember.

Kisársziában, Trapezunt környékén, a törökök megrohantak egy örmény klastromot és felgyújtottak. Bentégett egy örmény püspök és hat szerzetes. Ezek után Trapezunt környékén is remegnek az emberek, hogy örmények és törökök között nagy vérengzések fognak következni.

fog sok érdekes látivalót nyújtani. Ugyanezen a tíjon lesz a vidéki sörgyarak kóstoló-fülkéje, kapcsolatban a hazai szalámigyarak termékeinek áruba bocsátásával.

Az egészségügy a régi műcsarnokba kerül, e mellett a mentők pavillonja, a balneológiai pavillon, a gyermeknevelésügyi pavillonja és a mentők pavillonja együttesen fogják az egészségügyi csoportot képezni, s mindegyik a saját különlegességeivel kiapadhatatlan forrása lesz az érdekes látivalóknak. Itt fölelmitjük, hogy a kiállítás igazgatósága három irányban is gondoskodott arról, hogy a gyermekek örömeiket leljék a kiállítás látivalóiban. Így pl. a gyermek-pavillonban lesz óriási karácsonyfa, a gyermekjátékok ezerféle faja: kard, puska, csikó, ólomkatona, butor, főzőszerszám a leánynak. Azután szórakozó és tartózkodóhely is kellett a gyermeknek. Erre való lesz a pavillon tágas udvara. A falakat vad szőlő futja be, a földet száraz lágy homok fűdi. Két bódé lesz az udvaron, az egyikben játékokat árulnak, a másikban gyümölcsöt, süteményt, tejet. Igen csinosnak ígérkezik a gyermekpavillon két másik szobája is: a kalotaszegi és a békésmegyei. Ezeket az említett vidékek szokása és izlése szerint rendezik be, odaváló holmikkal, s hogy szemrevalóbb legyen a két szoba, megfelelő ruhába bujtatott bábuokkal fogják élékíteni. A békésmegyei szobában éppen karácsony ünnepét tartják, a szoba közepén karácsonyfa lesz, a békési szokások szerint földszítve.

Hátra van még a kiállítási korzó ismertetése. Ez az igazán nagyszabású díszter a közönség szórakoztatására van szánva. Az iparcsarnok előtt hatalmas ballustrádok emelkednek. Az e között

Hirek az országból.

Öfelsége a király. *Bánffy* miniszterelnök előterjesztése. *Inkey* József nagybirtokosnak és törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot és az örökös főrendiházi tagság jogát, — *Baich* Miklós bárónak pedig az örökös főrendiházi tagság jogát adományozta.

Történelmi múkincsek. A király ambrasi kastélyának múkincseit, nagyszámu és hires csatákon megfordult magyar fegyvereket, a történelmi kiállításra már utnak indították.

Munkacs várában az országos fegyvertárat felosztják és helyébe régiséggyűjteményeket fognak elhelyezni.

Készülődések a kiállításra. Az ezereves ünnepére készülő Magyarország jövő évi kiállításának mintegy a földből elővarázsolt remek szép városa Budapest városligetének fasorai között, állandó és alkalomszerű palotáival, remek pavilonjaival és óriási csarnokaival, jóval felévvél a kiállítás előtt, már csaknem egészen készen áll. Személyesen volt alkalmunk meggyőződni arról, hogy körülbelül kétszázötven különféle érdekes és izléeses épület, többnyire már belül is, készen van s éppen csak arra vár, hogy a tizenhatezret meghaladó kiállítók érdekes, tanulságos tárgyaival benépesedjék és amelyek még épülőfélben vannak, azok is annyira közelednek befejezésükhöz, hogy mi jubileumi kiállításunk lesz a világon az első kiállítás, mely megnyitásának napján, 1896. május 2-án, valóban és tényleg be lesz fejezve. A magyar nemzet dicső emlékei részére épített hármastörténelmi palotacsoport (mely a gót izlésű Vajdahunyad varát a román stílusú jaaki templomot, Magyarország legrégebbi Árpád-korbéli román izlésű épületét és a renaissance-stílusú foglaltja magában) gazdag falfestményeivel együtt e napokban, amikor teljesen kész lesz, átadják az ezredéves országos kiállítás igazgatóságának. A királyi pavillon berendezésével is már tüzetesen foglalkoznak. — A hadfelszerelések kiállítása a bécsi Arzenálban már össze van gyűjtve és oly impozáns, nagyszabású benyomást tesz a nézőre, hogy szakemberek állítása szerint ilyen hadügyi gyűjtemény, mely a legújabb katonai felfedezések mellett a hadtörténelem emlékeit is oly gazdag gyűjteményben bemutatná, még soha egy kiállításán sem volt. — Hátha még hozzáveszünk a török szultán Öfelsége részéről a kiállítás rendelkezésére bocsájtott, Konstantinápolyban őrzött temérdek magyar-nemzeti ereklyét, melyek a háromszáz éves török-magyar háborukra emlékeztetnek! Hasonló emlékeket kapunk még a berlini Zeughausból, Pétervárról és Lengyelországból. — Nagyon érdekes az a mozgalom is, mely Amerikában kiállításunk jövő évi látogatására vonatkozólag széles körben megindult és mely abban is nyilvánul, hogy különösen az Egyesült-Államokban hazánkról és népünk életviszonyairól minden vidéken ismertető felolvasásokat tartanak. — A külföldi sajtó is, melynek képviselői csak nemrég voltak nálunk vendégek, telve van dicsőretekkel kiállításunk előkészületeiről. — Most készül a főváros és Pozsony város pavillonja. A kiállítás falujából már egy ház sem hiányzik csak az utca feltöltése van még hátra s azután már csak a tipikus hazak belső berendezése fog következni.

Jedlik Ányos dr., Benczés-rendi áldozó-pap, a magyar tudományos akadémia tagja, Győrben meghalt. Az elhunyt országos hírű tudós az akadémianak legrégebbi tagja volt.

Kerekes Sámuel, marosvásárhelyi kolégiumi tanár, a Maros-Vidék szerkesztője, országiszerte

és a második főbejárat közötti tér remek díszkertet fog képezni, ahol legjobb kertészeink vetekednek majd egymással művészetük bemutatásában. Balra emelkedik az ünnepségek csarnoka a nagy ülések, koncertek, esetleg ünnepi bankettek számára. Ugyanebben lesz az előadó-művészet kiállítása csoportosítva.

Jobból és balról a négy kőbányai sörgyár vendéglője, a korzó mentén pezsgőspavillonok, a debreczeni csárda (elfér benne 500 ember), egy elegáns kávéház; a középen, a zenepavillon körül, apró, stilszerű elarusító-bódék (szivar, virág, ujság stb. számára) s. elöl a korzó főerdekesége, a „fontaine lumineuse,” (a színes szökőkút), mely nagyobb és impozánsabb lesz, mint az eddigi országos kiállítások hasonló alkotásai és színes villamos fényt szóró sugarai szivárványként fogják esténként beragyogni az egész kiállítást és ennek közönségét.

A kiállítás építkezésének eszmei tagozata tehát ez:

I. Történelmi főcsoport.

II. Jelenkori főcsoport. Ez ismét a következő alcsoportokra oszlik: Hivatalos építkezések — Néprajzi kiállítás — Horvátország kiállítása — Bosznia és Hercegovina kiállítása — Magánkiállítások — Pezsgő, vendéglő és kávéházi csarnokok — Diszítés, kerítés — Administrációs épületek — Állattenyésztési kiállítás.

Mennyibe kerültek eddig a kiállítással járt építkezések? Kerek számban négy millió 700,000 ftba. Csak maga a történelmi csoport 700,000 ftba!

ismeretes költő, kit általánosan „rim-király”-nak hívtak, mert rögtönzött humoros pohárköszöntőit mindig rigmusokban mondotta el, meghalt.

A jótékony pavillonja. Magyarország sok ezer jótékony intézete külön épületet kap az ezredéves kiállításán. Eredetileg a közművelődés és részben a közoktatás kiállításába szantak a jótékony intézetek és egyesületek kiállítását, de ez is olyan nagyra és izmosra fejlődött, hogy külön hajlékot kell számára emelni. Ebben a legközelebb elkészülő pavillonban lesz a siketnémák, vakok, gyengeelméjűek nevelésére és oktatására vonatkozó minden eszköz és adat, árvaházak, szeretetházak, menedékházak kiállítása, a különféle közjótévi intézetek kiállítása, továbbá mindazok az érdekes dolgok, amelyeket maguk a társadalom gyámoltjai készítenek, előállítanak. Az új pavillon terve a műszaki osztályban készül s rövid időn már hozzáfognak a kivitelhez.

Fővárosi hét.

(Decembri hangulatok és képek.)

Budapest, 1895. Dec. 12.

Hát már a hó is esik. Apró, fehér rongyocskák először csak lassacskán szállingóznak, aztán sűrűbben és sűrűbben; a szél is uralkodni kezd, ide-oda repkedő kalapokat gorget a zugó-bugó vihar. Tél van. A vén öreg kiterjesztette szárnyait a hetyke főváros felé és egy rövid éjszaka alatt torzoborz, havas mogorva házkolosszussá várt zolta. Olyan szomorúak vagyunk itt mindnyájan a beköszöntött tél első napjaiban. Mintha egy ruha, bársonyos asszonyi kéz simogatása után egyszerre csak egy nedves, hideg kéz érintené testünket. Valahogy rászállott a tél hidege az őszi sárga verőfényhez szokott kedélyre, mogorvák, komorak lettünk egyidőre és önmagunk elé vetett tekintettel röjünk az aszfaltot, amelyen pocsolyává olvadt a frissen esett hóréteg.

Valóságos világyűlölet szánja meg ilyenkor a fővárosi embert. A kedv elroppen, a szórakozásra nincsen kedv, a mulatság untat és teljes valóságában kibontakozik az a harc, amely a földet turó napszámos munkásnál éppen úgy megvan, mint Daudet Astier Paul-jánál és ez a létért való küzdelem.

Igen, most nincs más gondolata a munkásnak, aki a felasott közutakon végzi a nehéz földmunkát, nincs más törekvése a bankárnak, aki rekedtre kiabalta magát a börzén a „hausse és baisse” ordításánál, mint a kenyér megszerzése. A leesett hó hirtelen tulságosan materialistává változtatja az emberek ezreit, mert ilyenkor mutatkozik egész teljességében és sokszor sokaknak egész borzalomságában: az élet.

De ezek a hangulatok, ne gondolják, hogy sok ideig tartanak. Dehogy. Amint az első napsgatás kezd bearanyozni az itt-ott havasan csillogó haztetőket, a mi komor gondolataink is felengednek és megjelenik a lélek egén a szivárvány. És az a napsugarhozta reakció szüli aztán azt az egész telre való tőkét a jó kedvnek, amelyből a fővárosi ember az egész tél folyamán ki nem fog. Hiába a tél a legérdekesebb időszaka a fővárosnak. A „société”, az természetesen, hogy nem tölti a meleg időszakot a poros piszkos fővárosban; hanem csak így az első hóesés ideje táján szállingóznak vissza az elhagyott Andrásy-uti, Múzeum-köruti, Nador-utcai palotákba és ekkor nyitják meg szalonjaikat. Mert a szalonélet csak most kezdődik igazában. Még a mult hetekben inkább az utcán, a korzón szerepeltek a társaság

Száz-százezernél többe kerültek: Az ünnepségek csarnoka — Az egészségügyi csarnok — A gép csarnok — A közlekedésügyi kiállítás csarnoka — Budapest székesfővárosi pavillonja. Ezek az 1885-ből felmaradt iparcarnokkal együtt, melyet tetemesen meg bővítettek, a kiállításnak legnagyobb épületei. Utánuk jönnek az 50—80,000 fős kategóriában: A közoktatásügyi csarnok — A kereskedelmi — A mezőgazdasági — A bányászati, kohászati — Építőipari — Horvát iparcarnok Horvát műcsarnok — Bosznia és Hercegovina iparcarnoka — A Ganz-féle kiállítás — A könyvnyomtatás — A magyar államvasutak gépgyára — A malomipar — Az osztrák-magyar államvasut bányai és hutai kiállítása — A „fontaine lumineuse” (ez maga 60 000 ftba kerül!) Az igazgatóság épület. — Ezek a szótornyú városnak, a kiállítás városának, egytől-egyig palotaszerű, sőt egyik-másik hatalmas tornyaival, kupolaival, templomszerű építmenyei, a legváltozatosabb épületformák remekeinek.

Ime ez a kiállítás általános képe — egész szárazon rajzolva.

Ha azonban a kézelet segítségével hozzávarázsoljuk az eleven képet, az életet a ragyogást, a fényt és a szórakoztatást is, melyről kellőképen gonoskodva lesz; magunk előtt láthatjuk az ezredéves ünnep középpontját, mely méltó minden magyar ember s az egész művelt világ érdeklődésére!

tagjai, most azonban a „jouré-ok időszaka következett be.

Ah a zsúrok! Önöknek a kis városban alig van fogalmuk mi az egy budapesti asszony-zsúr. Ezért mondom asszony-zsúr, mert a férfiek általában a férfiak — mint tudom — nem nagy kedvelői ezeknek a „five o'clock-os összejöveteleknek. Pedig pl. az ilyen magamfajta istenadta krónikás rendkívül sokat „szimatolhat” ezeknél a kis asszony-parlamenteknél. Most persze egyébről sem beszélnek a zsúrokon, mint a legaktuálisabb kérdéssről: a magyar nők emancipációjáról. Csoadalatos, hogy ebben a kérdésben, amelyhez tán már valamennyi budapesti asszony hozzászólt, alig találunk opponálókra, (pedig ez Évának kedvenc foglalkozása); mindenütt, asszonytól, bakfistól egyaránt csak dicshimnuszokat hallunk zengeni az „aranyos” vallás- és közoktatásügyi miniszter urról. Soha még miniszteri tárca tán ily biztosan nem állott. Hja, asszonyok a támogatói!

Tehát tél van. Szimptomák: a jégpályához közlekedő lóvasuti kocsi, a kálvintéri szökőkút fakopenyege, a felsőbb leányok korcsolyacsörtetése (inszenzirozások utánuk jövő kardsörgetésekre), az Erzsébet-tér névtelen volta (a rendezvous-k télen fedett helyen tartanak meg!) stb.

De a tél dacára a mult napokról elmondhatja a krónikáiró, Werescsagint korrigálva, Budapestben minden csendes! A szenzációk most aluszak, valamint örökre elaludt a hírek atyamestere *Futtaki* is. Borzalommal látom a jövőt, mikor majd nem kapunk híreket és én kénytelen leszek krónika helyett valami nagyképekű tudományos cikkel beallítani a „Fővárosi Héte” rovatába.

Isten óvjon ettől!

ERÉNYI.

Különlék.

(Főigazgatói látogatás.) *Szieber* Ede, kassai tankerületi főigazgató, a főgimnázium tanításügyi eredményének megvizsgálása céljából városunkba érkezett.

(Kinevezések.) *Busa* Jánost, a sárospataki főiskola jeles tanárát, s neves tanügyi és természetrajzi író, a kultuszminiszter a sárospataki állami tanítóképzőintézet igazgatótanácsának rendes tagjává nevezte ki. Gratulálunk az intézetnek a megnyert új erőhöz! — Tokajba kir. járásbíróvá *Platyh* Zsigmond dr., kir. eljárásbíró nevezetett ki Breznóbányáról. — *Várady* Sándor dr. szerencsi kir. eljárásbíró Miskolcra kir. alügyészé nevezetett ki. — A kir. pénzügyminiszter *Kretovich* Kálmán kir. közjegyző irtokot a helybeli kir. pénzügyigazgatóságához ideiglenes minőségű állami végrehajtóvá nevezte ki.

(Képviselőtestületi tagok választása.) *Barthos* József főszolgabíró az Ujhely városánál üresedéshe jött képviselőtestületi tagok helyéinek választás utján való betöltését f. hó 23-ikára tűzte ki. A választás iránt már most nagy érdeklődés mutatkozik, úgy hogy felette mozgalmas választásra van kilátás. Ez egy város életében mindenestre örvendetes jelenség és emellett csak az a kívánatos, hogy a bevalasztandó tagok ne öns céljaikat, hanem a közérdeket szolgálják!

(Jótékonycélu előadás.) A „Po”gári Olvasókör” *Komaromy* Mariska k. a., a népszínház művésznője, *Polonyi* Elemér zongoraművész s több ujhelyi urhölgy és ur s a gyartelepai daloskör közreműködésével este a városi színházban, f. hó 15-én és 16-án hangversenyyel és előképekkel összekötött előadást rendez. A részletes műsor az előadás napján fog közöltetni. Jegyek előre válthatók mindkét előadásra *Szentgyörgyi* Vilmos t. barátunk üzletében és este a pénztárnál. A színház villamos fényvel lesz világítva és jól befűtve. Jegyárak: Alsó- és középpáholy 9 ft. Oldal-páholy 6 ft. Tamlásszék 1 ft. 50 kr. Korszék 1 ft. Erkelyszék 40 kr. Karzat 20 kr. Az előadás kezdete 15-én 7 órakor, 16-án 6 órakor. Az igazán művészi színvonalon álló előadásra folhívjuk S. A.-Ujhely műpartoló közönségének, úgyszintén a vármegyei általános tisztújítás alkalmából S. A.-Ujhelybe érkező nagy közönségnek becses figyelmét. — Az olvasókörenek 15. és 16-ikára hirdetett hangversenyét ma és holnap fogják megtartani. A változatos sorozatu koncert iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy a két előadásra jegyeket már alig lehet kapni. *Komaromy* Mariska kisasszony, a hangverseny főszereplője, *Polonyi* Elemér zongoraművészszel, ma délután 1 óra 7 perckor érkezik a gyorsvonattal Ujhelybe. Az állomásnál a művésznőt az olvasókör elnöksége fogadja.

(Eljegyzés.) *Strauss* Dezső, bajai kereskedő, f. hó 11-én eljegyezte *Nagy* Olga kisasszonyt, *Nagy* Ármin dr. ügyvédnek és népbanki igazgatónak, kedves, szép leányát.

(Felfüggesztett körjegyző.) A vármegye alispánja *Benyovszky* Béla o. lizskai körjegyzőt, több rendbeli szabálytalanság miatt, állásától felfüggesztette és ellene a fegyelmi eljárást megindította. A jegyzőség teendőivel egyelőre *Tóth* Miklós vámos-ujfalusi körjegyző bizatott meg.

(Színészet.) Az ujhelyi színházat a jövő tavaszi szezonra *Csoka* Sándor, most miskolczi, jövőben a győri színháznak igazgatója nyerte meg.

Folytatás a II-ik mellékleten.

Egyesületi élet.

Meghívó. A Zemplén-vármegyei orvosgyógyászati egyesület 1895. évi december hó 16-án délután 3 órakor, Sátoralja Ujhelyben, az árvaszéki tanácssteremben közgyűlést fog tartani, amelyre az egyesület t. c. Tagjait tisztelettel meghívom. — *A gyűlés tárgyai:* 1. Egyesületi belügyek. 2. Eszmecsere az országos és törvényhatósági közegészségi és az orvos-gyógyászrendet érdeklő ügyek felett. 3. Esetleges szakértekezések Sárospatak. 1895. december 6. *ld. Lengyel Endre dr.,* egyesületi elnök.

Nyilvános köszönet.

Vaisz Béláné sz. Liszy Cornélia ónagysága által a helybeli árvaház részére küldött tíz forintot köszönettel nyugtatom.

S.-A.-Ujhely, 1895. dec. 12.

Vas József,
az árvaház pénztárosa.

Kérelem.

Alapszabályaink 16. §-a értelmében a működő képviselő testület mandátuma e hóban lejár és az 1896-98. években működni hivatott képviselőség újból megválasztandó.

Ezen választás f. é. december hó 18-ára (szerdára) van kitűzve, mely napon d. e. 9 órától esti 6 óráig minden szavazatképes tag a 40 képv. tag kijelölése végett neki kézbesített és az összes szavazatképes tagok névjegyzékét tartalmazó ívet lezárva, a hitk. irodában ülésező szavazatszedő bizottságnak személyesen benyújthatja.

Felkérjük a t. hitk. tagokat, hogy szavazási jogukkal éljen és a hitk. ügyekre hasznos érdeklődést fokozni sziveskedjenek.

Kelt a s.-a.-ujhelyi izr. anyahitközség előjáróságának 1895. dec. 8-iki üléséből.

Némethy, titkár. Reichard Mór elnök.

Kereskedők társulata. Egyik legfontosabb eseménye városunk egyesületi életének az a rég óhajtott és immár betegezett tény, hogy Sátoralja-Ujhely kereskedői társulata alakult. A városunkban alakítandó „Kereskedők Társulata” ugyanis ma d. u. 3 órakor a városháza nagytermében alakuló közgyűlést tart, melynek tárgyai a következők: választási (kor) elnök választása; az alapszabályok felolvasása, megvitatása és elfogadása; a választás megejtéséhez 3 tagú szavazatszedő bizottság választása; tisztikar: elnök, alelnök, 12 tagú választmány és 3 tagú számvevő-bizottság választása; az alapszabályok és választási jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag választása. Az alakuló gyűlést, melyre, mint értesülünk, Deil Jenő, a kassai keresk. kamara titkára, is eljön, az előkészítő bizottság nevében, Schön Sándor hívta össze.

Vármegyei Hivatalos Rész.

25281. szám. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

14034. jkvi sz.

Felhívás!

Az 1895. december 12-én tartott értekezlet határozata folytán Matolai Etele alispán 20 éves, Dókus Gyula vm. főjegyző 25 éves közszolgálatra alkalmából a dec. 16-iki közgyűlés berekesztése után üdvözlötni fognak, mégpedig:

Matolai Etele alispánt 20 éves közszolgálatra alkalmából, a vm. bizottsági tagjainak nevében, id. Mecner Gyula bizottsági tag, a vm. tisztikara nevében pedig Dókus Gyula vm. főjegyző fogja üdvözölni.

Dókus Gyula főjegyzőt 25 éves közszolgálatra alkalmából, a vm. bizottsági tagjainak nevében, id. Bajusz József bizottsági tag, a vm. tisztikara nevében pedig Horváth József tb. főjegyző fogja üdvözölni.

A vm. bizottság tagjai felkéretnek, hogy az 1895. decz. 16-iki közgyűlés berekesztése után mentől számosabban sziveskedjenek a vmegyháza nagytermében maradni.

S.-A.-Ujhely, 1895. december 12-én.

Mecner Béla, ifj. Bajusz József,
értekezleti elnök. vm. tb. aljegyző.

A nmságú m. kir. belügyminister 102.137. számú intézvénye a folyó évi dohánytermés-beváltásához a n.-tárkányi beváltási állomásra közigazgatási biztos kiküldése iránt.

Határozat.

Ezen intézvény folytán a nagy-tárkányi dohánybeváltási állomásra a folyó évi beváltás tartá-

mára közigazgatási biztosul Zsarnay Béla nagy-tárkányi lakos birtokost ezennel kinevezem, — és felhívom, hogy a folyó hó 9-től jövő év január 13-ik napjáig tartó beváltásnál úgy a termelők, mint a kincstárral szemben pártatlanul működjenek közre és a beváltás tartamára 3 frt napidíjban meghatározott költségszámláját annak idején terjeszse be a kiutalás iránt teendő intézkedés céljából.

Miről a nyiregyházi dohánybeváltó felügyelő-ség és nagy-tárkányi beváltási állomás értesítettik.

A kimutatás példányai oly felhívással adnak ki a bodrogközi járás főszolgabírájának, hogy azokat megfelelő helyeken függesztesse ki és a beváltás tartamáról a termelő közsegeket értesítse.

S.-A.-Ujhely, 1895. decz. 9

Matolai Etele, alispán.

24695. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

Hirdetmény.

A nm. honvédelmi miniszter ur folyó évi 68670. szám alatt kelt intézvényével a népfelkelő élelmészeti járulnoki állásra pályázatot nyitott, amit azzal tesztek közhírré, hogy a pályázati kérvények — melyekben a nye vismeret is megjelölendő — 1896. évi február hó 1-ig hozzám nyújtandók be.

S.-A.-Ujhely, 1895. évi december hó 3-án.

Matolai Etele, alispán.

23674 szám. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

Belföldi sertéseknek f. évi december 15-étől a kőbányai sertéspiacra való szállítását engedélyező és a szállítás feltételeit megállapító 94.700. számú földművelésügyi miniszteri intézvényt másolatban tudomásvétel, minél kiterjedtebb módon való közhírrététel és az alantas közegek, illetve a marhalevelkezelők megfelelő utasítása végett kiadom.

S.-A.-Ujhely, 1895. december hó 5-én.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

947000/III—2. Földművelésügyi m. kir. miniszter. Élősertések Kőbányára szállításának feltételei. A kőbányai sertéspiac fertőtlenítése befeljeztetvén, további rendeletemig, megengedem, hogy f. évi december hó 15-től kezdve belföldi sertések ismét erre a piacra szállítani lehessen, a piac állategészségügyi rendtartására megállapított határozmányok megtartásán felül azonban még a következő feltételeket kötöm ki. 1.) A kőbányai piacra sertéseket csak olyan községből szabad szállítani, melyben a sertésekre veszélyes, ragadós betegség miatt (sem községi, sem udvari, major stb.) zárlat nem áll fenn, s csak akkor, ha a sertések ily községekben legalább 10 napon át más sertésektől teljesen elkülönítve állottak és vasutára való felrakásuk előtt állami állatorvos által eszközölt vizsgálat alapján teljesen egészségeseknek bizonyultak. — 2.) Az elkülönítésre, ennek ellenőrzésére és igazolására nézve rendelem, hogy a sertéstulajdonos, illetve birtokos Kőbányára szánt sertéseinek számát és az elkülönítés helyét az illetékes községi előjáróságnak (városokban rendőrkapitányi hivatalnak) jelentse be és ezen adatokat, valamint az elszállítás napját s a használandó rakodó állomás nevét egyidejűleg táviratban az illetékes kir. állami állatorvossal is közölje. Ezen bejelentések már most eszközölhetők, de a rakodások csak f. évi december hó 15-én vehetik kezdetüket. 3.) A községi előjáróság (rendőrkapitányi hivatal) avégből kiküldött közége által a bejelentés vétele után azonnal meggyőződik az elkülönítés végrehajtásáról és ellenőriztetni annak szakadatlan megtartását mindaddig, amíg a sertéseket vasutára rakás céljából el nem hajtják. 4.) Hízlalótelepeken, pusztakon, majorokban, legelőkon stb. más sertésektől köztudomás szerint amugy is külön tartott sertésállományokból Kőbányára szállítandó sertések elkülönítésétől eltekintek, a második pontban előírt bejelentés kötelezettségeit azonban ily sertésekre nézve is fentartom. 5.) Ha az elkülönített sertések az elkülönítés tartama alatt más sertésekkel érintkeznek vagy ha létszámukban bármely okból változás áll be, ugyszintén, ha az elkülönített sertések között vagy a 4-ik pontban érintett állományokban megbetegedés vagy elhullás fordul elő, erről az előjáróság, illetve a rendőrkapitányi hivatal az illetékes kir. állami állatorvost a Kőbányára szállítandó sertések tulajdonosának vagy birtokosának költségére táviratban azonnal értesíti s akkor a sertéseknek Kőbányára szállítása csak abban az esetben engedhető meg, ha a kir. állami állatorvos a fél költségre a helyszínén tartott vizsgálattal megállapította, hogy a felmerült körülmény a sertések között állandó egészségi állapotára gyanúkat nem szolgált. — 6.) Sertésekre szóó marhalevelet csak abban az esetben szabad Kőbányára irányítani, ha annak hátlapján a községi előjáróság, illetve rendőrkapitányi hivatal igazolta, hogy a sertések tartózkodásának helyén sertésekre állategészség-rendőri zárlat nem áll fenn, továbbá, hogy az előállítandó sertéseket, illetve a 4-ik pontban említett állományokat legalább 10 napon át és az elhajtásig külön tartottak. 7.) A kerületi állami állatorvos a szállítás bejelentésének vétele után a rendelkezésére álló

adatokból azonnal megállapítja, hogy a kérdéses sertések elszállítását nem gátolta-e valamely állategészség-rendőri indok, s ha igen, erről az érdekelteket azonnal értesíti, ellenkező esetben pedig vele a rakodás napját közli, mely azonban a bejelentés vételétől számított 10-ik napon belül nem lehet. A rakodás napjának kitűzéséről a kir. állami állatorvos a bejelentések sorrendjét lehetőleg megtartani köteles, s ha a kitűzött napra a rakodó állomáson egyéb hivatalos elfoglaltsága miatt meg nem jelenh-tne, akkor a szükséges adatok közlése mellett tartozik a kőbányai hiv. állategészségügyi hivatal, legalább 48 órával a kitűzött határidő előtt, táviratban megkeresni, hogy a rakodáshoz egy állami állatorvost küldjön ki. 8.) A rakodón az állami állatorvos megvizsgálja, hogy a Kőbányára szállítandó sertések marhalevele a 6-ik pontban előírt igazolással bír-e, és hogy a sertések egészségi állapotja teljesen gyanútlan-e. Hiányok, illetve gyanúok megállapítása esetén a Kőbányára való szállítását nem engedi meg, ellenkező esetben pedig a marhalevelet hátlapján ezzel a záradékkal látja el: „..... db. sertés egészséges, Kőbányára elszállítható.” Kelt, aláírás és pecsét. 9.) A vasuti közegek csak ily záradékkal ellátott marhalevel alapján vehetnek fel sertéseket Kőbányára való szállítás végett. 10.) Kiváló gondot kell fordítani az állami állatorvosnak a vasuti kocsi vizsgálatára, s ha azt találja, hogy a kocsinak akár tisztítása, akár fertőtlenítése hiányos, köteles az állomás főnökét erről haladéktalanul értesíteni és egy állomás tisztviselő jelenlétében a hiányokról jegyzőkönyvet felvenni, abba a kocsi fertőtlenítését igazoló sarga lap összes adatait bejegyezni, a sarga lapot a kocsirol eltávolítani és a jegyzőkönyvet az állomás közeg által aláírva, hozzám azonnal felterjeszteni. Ilyen kifogásolt kocsi újabb fertőtlenítés nélkül állatszállításra használni tilos. 11.) Az elkülönítés és állatorvosi vizsgálat költségei a sertések tulajdonosát, illetve birtokosát terhelik. 12.) A vizsgálat költségeit (csupán napidíj és utazási költség, vizsgálati díj nem jár) a vasuti állomás pénztára az állami állatorvos által irt és aláírt költségjegyzék alapján a rakodó felek által feladott sertések arányában szedi be és a napidíj után járó bélyegdíjnak megfelelő bélyeggel ellátott nyugtára fizeti ki az eljáró állami állatorvosnak. 13.) Kőbányára érkező oly sertésszállítmányok, melyeket állami állatorvos vizsgálata nélkül adtak fel vasutára, vagy amelyekben a kirakáskor csak egy darabot is valamely, sertésekre ragadós betegségben szenvedőnek találunk, azonnal a származás helyére visszaállítandók, avagy pedig azonnali leolés céljából közvetlenül budapesti henteshez szállítandók. Erről a törvényhatóságot tudomásulvétel, minél kiterjedtebb módon való közhírrététel és az alantas hatóságok, illetve a marhalevelkezelők megfelelő utasítása végett értesitem. Kelt Budapesten 1895. évi november hó 30-án. Darányi s. k.

T. Zemplén-vármegye törvényhatósági bizottságának S.-A.-Ujhelyben, 1895. évi december hó 2-án tartott közgyűléséből.

492/25285. sz. Olvastatott az állandó választmánynak a vármegyei nyilvános betegápolási pótadó 1896. évre leendő megállapítása tárgyában beadott határozati javaslat.

A határozati javaslat elfogadtván, habár a főszámvevő jelentésében felsorolt adatok a nyilvános betegápolási pótadóból leendő kiadások emelkedését tüntetik elő s az eddigi 3%-ból befolyó összeg elegendőnek nem mutatkozott: mindazonáltal, tekintve a vármegye adózáinak mostoha gazdasági viszonyait, a pótadó felmérését helyén valónak nem találja és azt egyhangulag az 1896. évre 3%-ben szavazza meg.

Ezen határozat a „Zemplén” hivatalos lapban meghirdettni, a jarasi főszolgabírák, a 30 nap hirtetési határidő lejártával, a netaláni fellebbezések beadására, ezek be nem adása esetén pedig nemleges jelentés tételre, az alispán pedig a határidő lejártával ezen határozatnak a hirdetést tanúsító hivatalos lap és a szolgabírák jelentése kapcsán a nm. belügyministerhez leendő felterjesztésére utasítani határozattal.

Amennyiben pedig a nyilvános betegápolási pótadóból majdnem egy évi kivetésnek megfelelő hátralék van kint, — a főszolgabírák a felelősség elrendelésének terhe alatt utasítottak, hogy az év végeig az összes hátralékokat hajtják be.

Kmf.

Jegyzette és kiadta:

Dókus Gyula, főjegyző.

5938/I. 895. sz. A s.-a. ujhelyi jár. főszolgabírájától.

Abonyi D. Mór s.-a.-u. helyi lakos tulajdonát képező, más fél éves nagy fekete szőrű kutya, névleg: „Portás,” folyó hó 5-én elveszett. — Felhivatnak a községi előjárók, hogy feltalálására a nyomozatot ejtsék meg és eredmény esetén hozzámm jelentést tegyenek.

S.-A.-Ujhely, 1895. december 12.

Barthos József, főszolgabíró.

Végre valahára tehát, a sok gyarló után, kapunk egy jó, neves társulatot, amelynek előadásai művelt műpartoló közönségünknek igényeit minden irányban ki fogják elégíteni. Midőn tehát Csóka direktor jöttét szívesen jelezzük, bizva az ő huszonöt éves igazgatói multjában, már most bizalommal nézünk a jövő színi szezon sikerének elébe.

(Rabbiválasztás.) Nagy napja van ma az újhelyi „autonom-orthodox” izr. hitközségnek. Nemrég elhalt alrabbijuk helyét akarják választás útján betölteni; mert megjegyzendő, hogy ennek a hitközségnek a főrabbija, a volt újhelyi hírhedt rabbi, Löw Lázár, most az ungvári ortodoxok papja, a megválasztandó alrabbij pedig Löw-nek a veje. Amde van a hitközségnek egy tekintélyes része, amely az alrabbij állás betöltését feleslegesnek tartja, míg a másik rész, értésülésünk szerint, a kisebbség, mereven ragaszkodik ahhoz, hogy alrabbijuk legyen. Hetek óta tartó szenvedélyes korteskedés után, ma dől el tehát az ortodox izraelitákra nézve annyira fontos rabbi-kérdés.

(Kassai színészek S.-A.-Ujhelyen.) Ritka műélvezet kínálkozik közönségünknek. Mint biztos forrásból értesülünk, Hatvan Károly, a kassai szintársulat igazgatója, f. hó 20-án egy előadásra átrándul hozzánk. Színe hozza Mascagni világ híri operáját „A paraszt becsület”-et, melyet egy kis vigjáték fog megelőzni. A főbb szerepeken fel fognak lépni H. Csillag Amália, a kassai közönség kedvelt primadonnája, Veres Sándor, a m. kir. opera volt tagja, Horváth elsőrendű tenorista, Hennefeld Hedvig stb., továbbá a társulatnak jól szervezett s 16 tagból álló zenekara. — Jegyekre előjegyzéseket szíveségből elfogad a „Zemplén” kiadói hivatala.

(A villamos világítás) Jsmét hódításokat tett. Újabbán bevezették Hornyay Béla dr. lakhelyiségeibe, a Korona győgszertárba s, Kelner E. üzleti helyiségeibe, utóbbinak díszes kirakatai is fényesen vannak megvilágítva. Ugy értesülünk, hogy kereskedőink előbbkelői is rövid idő alatt bevezették üzleteikbe a villamos fényt.

(Esküvő) Mezei Gyula, ismert fővárosi kereskedő, az Arvai-cég főnöke, Mezei Ernő hírlapírónak testvéröccse és így kedves földink, Budapesten f. hó 10-én vezette előbb az anyakönyvvezetőhöz, azután az oltárhoz Fodor Gizella kisasszonyt, Fodor József dr. egyetemi rektor leányát. A polgári szertartáson a vőlegény bátyja, Mezei Mór dr. orsz. képviselő és a menyasszony sógora, Gerlőczy Zsigmond dr. szerepeltek tanukul. — Btt.

(A sertés gyilkolások) nagy napjaiban jónak látjuk t. olvasóink figyelmét felhívni a porlakban kapható s immár az egész kontinensen híressé vált zempléni sódapác-ra. Ezt a pácot nemcsak minden uri háznál megkedvelték már nálunk, de sőt Debreczen és Kassa legkiválóbb üzletmezeinél is használatban van a zempléni sódapác, mely a földalati és a készítő Pilsanyi Dezső homonnai gyógyszerésznél használati utasítással ellátott 50 kros és 1 fős adagokban kapható. A sódar nagyon kellemes ízű, szép piros színt kap a pacoláshoz összevegyített anyagtól, melyet a legegyszerűbb kezelés mellett hoz a pácolandó sódaral összekötésbe a gazdasszony. Megren deléseinknél meghatározandó, hogy hány darab sódarhoz van szükségünk pácra?

(Időjárás.) Tokajból írja levelezőnk: A tél beköszöntött, a mezei munka szünetel. A vetések, kivált a koraiak, jól állanak, az épülő szőlőkben félbeszakadt az őszi munka: a rigóálás, a régiekben: a godrolás, trágyázás. A hasított körmű átlatok forgalmát gátló hatósági tilalom miatt most itt helyben a sertések magas áron kelnek. Jól kihizott példányok, melyeket ezeltől 100 ftért kinaltak, most 130—140 fton is elmennek; ellenben a vidéki hízalók ellenkező helyzetről panaszkodnak, mert ott nincs kész hizót vevő közönség és így bajosabban lehet tudni a hizott sertésen. Mint halljuk, a tilalom a helybeli karácsonyi vásárra sem lesz feloldva. Akkor a vidéki eladók mit fognak tenni készleteikkel? Miből csinálnak pénzt, hogy közterheiket konnyebbitsék? Mert az adót fizetni kell, kíméletlenül hajtják s ott nincs megalkuvás. És mert sem szüret, sem vásár: félős, hogy a nyomorúság, a szükség, még inkább fogja a nép között észlelhető mozgalmat, mely mozgalom a hazai állapottal való elégedetlenség folytán az Amerikába való tömeges vándorlásra irányul, éleszteni, növelni!

(Lopások.) Szalontai József, a Vadász-kürtvendéglő főpincése, panaszkolta a minap a rendőrségnél, hogy az étkezőteremben lévő szekrény egyik fiókjából kettős fedelű aranyórája elveszett. A lopás elkövetésével Sipos Kálmán pincés volt gyanúsítva. Kinalgatásakor a lopás elkövetését váltig tagadta, hanem hasztalan, mert az óra Újhely egyik örömházából, ahol zalogba tenni akarta, előkerült és kísült még az is, hogy ott egy örömlány aranygyűrűjét is ellopta. — Frischmann Ernő, Kosuth utcai vegyeskereskedő, e napokban vasuti szállítványként egy láda portékát kapott s azt kipakolásig boltja előtt az utcán hagyta, onnan azonban az esthomályban szőrin-lában eltűnt. Be-

jelentetvén a rendőrségnek, sikerült a zsványt Solymosi János személyében kipuhatolni és az árukat is előkeríteni. A két jó madár a bíróság kalitkájában ül.

(Halálozások.) Özv. Faid Rudolfné, szül. Palásthy Maria és fia Faid Andor dr., ugy a maguk, valamint számos rokonuk nevében is, fájdalomtól megtört szívvel jelentik a legjobb férj és apának: Faid Rudolf földbirtokos, nyug. körjegyző és 1848/49-iki honvédnek, élte 65-ik évében, december hó 10-én, délután 5 órakor, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kis-Ruzska, 1895. dec. 11. Béke és áldás legyen áldott porai felett! — Özv. Gécsy Janosné szül. Danilovics Teréz urnő S.-A.-Ujhelyben ez évi december hó 12-én délután 3 órakor, életének 75-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Osváth Ferenc kir. aljárásbíró szeretett anyósát gyászolja az elhunytban, kit f. hó 14-én helyeztek örök nyugalomra általános részvét közt. Béke hamvaira!

(A t. közönség tájékoztatásul.) A karácsonyi ünnepeket megelőző napokon a csomagszolgálat nagyobb mérvet szokott ötenni. Hogy a feladás minél simábban legyen eszközölhető, a következőkre hívom fel a n. é. közönség figyelmét. A küldeményeket kérem lehetőleg ládákba, kosarakba vagy erős többszörös papírba elhelyezni és tüzetes, jól olvasható címmel (név, állás, rendeltetési hely, utolsó posta, vármegye, utca, házszám) ellátni. Ajánlatos a külcimet a csomag belsejébe is elhelyezni, hogy a cím leválása esetén a szükség: bizottsági felbontás után kézbesíthető legyen a küldemény. — Budapestre és Bécsbe szóló csomagoknak, melyek élelmiszereket vagy fogyasztási adó alá eső tárgyakat tartalmaznak, a mennyiség is kitüntetendő, mert ily felszerelés mellett a kézbesítés gyorsasága lényegesen elősegíttetik. — Folyó hó 21., 23. és 24-én a rendes feladás időn túl esti 6-tól 7-ig is fognak felvételt a csomagok. Folyó hó 22-én, vasárnap délután, 2-től 6-ig is rendes csomagfeladási szolgálat lesz. — Az ünnep első napján délután a postai szolgálat szünetel ugyan, de a csomagok akkor is ki fognak adni. Wilhelm, hivatalfő.

(A Tisza-híd) munkálatai Tokaj alatt, dacára a hideg, fagyos, időnek, serényen haladnak előre. A vízben épült meder-pillér már teljesen kész, a másik pillér, mely a szabolcsi parton készül, víz alatt fekvő részében szintén teljesen kész; pedig, ha meggondoljuk, hogy a földszintől számítva 28 m. mélységben találtak meg a szilárd talajt, pár hónap multán ez nagy haladásnak mondható. A Bodrog-torokkal szemben levő Tiszapart leszelő földmunkája is, rogrögzött vasut, számos kolesz (kétkerékű talyiga) segítségével serényen halad előre. Az új Tisza-széli (mely t. i. akkor fog előállni, ha a víz a leszelt területet el fogja foglalni) az új emeletes vámház is települt már. Szóval alapos reményünk van hozzá, hogy a milénio-m évében Tokajból Rakamazra az új hidakon (mert az Aranyos vízen is vashid épült) és a fölemelt országuton fogunk közlekedni. r. l.

(Betörés) Tegnapelőtt éjjel ismeretlen tetesek Preiss Elkan vírágutcai házában rőfősáruk raktárául szolgáló utcai helyiségébe az ablaktáblák betörése után behatoltak és nagyértékű árut elloptak. A tettest a rendőrség nyomozza.

(Gyilkosság.) Ma egy hete Obsitos András, Odimosák András és Obergyász János, dargói napszemes emberek, Bacskóra mentek a Forgách gr. erdéséhez valami pénzért. Pénzüket meg is kapták és ahelyett, hogy hazamentek volna, betértek Bacskón a legközelebbi korcsmába, ahol pálinka mellett vígan mulatoztak. Pálinkázás közben Obsitos és Odimosák valami fölött összekaptak, miközben Odimosák megragadván a pálinkás üveget, azt az Obsitos fejéhez vágta, mire Obsitos egy pofonnal felelt. A korcsmában aztán nem volt folytatása az összekoccanásnak, sőt ki is békültek egymással s tovább mulatoztak. A kibékülés azonban Odimosák részéről csak színleges volt, mert midőn mulatságuk végeztével Dargóra együtt hazafelé balagtak, utközben ismét összeszóllalkoztak, miközben Odimosák egy nagy kövel úgy föbeütötte Obsitost, hogy az eszméletlenül összerogyott. Ily eszméletlen állapotban aztán ott hagyták Obsitost az ut szélién s hazajöven, sem Odimosák, sem Obergyász egy szót sem szóltak senkinek az esetről. Gondolván, hogy ilyképen majd elhárítják magukról a gyanút. A szegény ember talán más napig is ott marad az útszélien, ha véletlenül nem jön arra a Fischer Gusztáv báró kocsjá. Fischer báró látván a vérben fetregő embert, azonnal behajtatott Dargóra, a dolgról értesítette a községi bírót, egyszersmind meghagyta neki, hogy az illetőnek hazaszállítatásáról gondoskodik. Amint ennek híre futott a faluban, majdnem az egész falu kiment a helyszínére és a halálosan megsebesített embert hazahozták. Obsitos másnap pár percre visszanyerte eszméletét és az egész dolgot elbeszélte. Nemsokaa azonban ismét ájulásba esett s e hó 11-én meg is halt. — Temetése f. hó 12-én volt. A temetésen, csendőrszorongók közt, jelen volt a gyilkos is. A temetést törvényszéki orvosi boncolás előzte meg. A gyil-

kos jelenleg a gálszécsi járásbírósi börtönben várja méltó büntetését. r. l.

(Mai számunkhoz) Wächter Gyula helybeli kereskedőnek ki a 18 év óta fenálló Szöllősy Sándor-féle üveg, porcellán, tükör, lámpa, china ezüst majolika díszárukat és konyhaeszközök kereskedését már régebben átvette, értesítő-körözvénye van mellékelve. Ugy erre, valamint lapunk mai számában foglalt hirdetésére is felhívjuk olvasóink b. figyelmét.

(Iparosok köre.) Varannórol írja levelezőnk: F. hó 1-én tartotta a helybeli önk. iparosegyesület gyűlését s evvel együtt megnyitotta kaszinóját is, mely a magyarság terjesztésében hatalmas emeltüjje lesz a helybeli iparosoknak. Hogy pedig célt is fog érni, elég garancia elnökének, Füzeslősy Pálnak odaadó ügyszeretete és tapintata.

(Vasuti szárnyvonal.) Régi vágya teljesül, ha teljesül, a varannaiaknak. A vasuti vonal irányát már kimérték T. Terebestől V.-Csemernye, aztán fel Sáros-Raszlaviczáig a Tapoly mentében. Tavaszszal megkezdődnek a munkálatok s így alapos kilátás van arra, hogy ezuttal nem marad üres a reményiségünk. r. l.

(Karácsonykor sokkal kevesebb felesleges limlom vásároltatnék gyermekek számára, ha a szülők csak annyit időt vennék maguknak, hogy a híres Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények felette érdekes és gazdagon illusztrált árjegyzékét átolvassasák. Az ebben nyomtatott levelek örvendő szülők és tekintélyes tudósoktól egyhangulag bizonyítják, hogy nincsen jobb és egyszersmind tartósabb játék és foglalkoztatószér, mint a Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények; egy tekintélyes svájci pädagógus szőserint mondta: „A Horgony-Kőépitőszekrények egy egész játékszerraktárt helyettesítenek” és szavait így zárja be: „Csak vigyék be mindegyik házába, a melyben boldog szülők laknak!” Mi azt hisszük, hogy érdemes egy levelezőlapot közzé-kézeltetni és a Richter F. Ad. és társa cézegtől Bécsben I. Nibelungengasse 4 a legújabb illusztrált árjegyzékét bérmentve megkhozni. Miután az új kiadás az új és felette előnyös kiegészítő rendszerek kimerítő leírását is tartalmazza, azért azok is, kik már egy kőépitőszekrény birtokában vannak, az árjegyzék beküldése iránt szintén intőzkedjenek.

(Időjósolat dec. 15-ére.) Borus, eső, enyhe.

Irodalom.

A magyar kegyes tanítórend névtára, az 1895/6 tanévre, megjelent s egy példánya, melyben lapozgattunk, eljutott szerkesztőségünkhez is. A Magyarországon nemcsak számára nézve legnagyobb, de a közoktatás terén is legtekintélyesebb, önkormányzata tekintetében pedig a legalkotmányosabb piarista-rendnek ez időszert való feje, kormányzója: Frank Ferenc, titoktartója: Vámos Károly dr. — A rendtagok létszáma 372, kik közül 21 a bölcsészlet doktora, 2 a hittudományok doktora, 3 a kánonjog doktora, 1 a hittudományok licenciátusa, 1 a hittudományok magisztere, 1 országos képviselő, 1 a tud. akadémia tagja, 2 egyetemi ny. rk-tanár. — A rendi növendékeket nevelő intézetekben, a gimnáziumokban s elemi népiskolákban tanít 239 egyén, nyugalomba helyezett tanár 21 (ezek között aranyismerés van 9) tanárjelölt a tudományegyetemen: 46, rendi növendék: 66 és így a tanárképzés útján halad 112 egyén. — A közoktatás terén kiváló érdemeket szerzett tanárok sorából 1 a Ferenc-József-rend lovag keresztjével, 2 a koronás arany érdemkereszttel van dekorálva. — Az érdemes és országszerte nagy népszerűségnek örvendő piarista-rend, az elmúlt 1894/95 iskolai év folyamán, 8548 tanulóifjut részesített közoktatásban a vezetésére bízott, összesen 29 tanintézetben. Egy év lefolyása alatt elhunytak a rendtársak közül 15-en, ezek között Csaun Ambrus is, aki évekkel ezelőtt a s.-a-újhelyi gimnáziumban tanárkodott. — Nyugodjanak békében a holtak, — az élők sokáig éljenek!

Vidéki hírlapírók Budapesten. A Kakas Márton szerkesztőségétől a következő sorokat kaptuk: A Budapestre feljött vidéki hírlapírók közül számosan meglátogatták a Kakas Márton szerkesztőségét is, hol igen szíves fogadtatásban részesültek. Saját szemekkel akartak arról meggyőződni, hogyan csinálják a világ legolcsóbb élclapját. Szerkesztőnk természetesen azonnal tiszteletpéldányt ajánlott fel a kollégáknak, a kik azonban könnyes szemekkel jelentették ki, hogy egy oly lapról, vagyis a Kakas Mártonról, mely egy évre 4 forint, fél évre 2 forint, negyedévre 1 forint, nem fogadhatnak el tiszteletpéldányt, hanem mind előfizetnek, sőt agitációt indítanak, hogy közönségük is minél tömegesebben előfizessen. E fogadás hallatára örömkönyvek jelentek meg szerkesztőnk szemében s kijelentette, hogy ezzel Sipulusz Lapja, a Kakas Márton fordulóponthoz érkezett. A tiszteletpéldányt azonban kollégái rendelkezésére bocsátja.

»Tündérsíp». Eördőgh Dániel, nyugalmazott tanító, aki dacára annak, hogy már nyolc X-nek a súlyát hordja vállain, fiatalos testi és szellemi frissességnek örvendő, Tündérsíp c. alatt 130 lapra terjedő verseskötetét itt, mely elejétől végig (van benne vagy 50—60 poema) kedves portékája a karácsonyi könyvpiacnak. Eördőgh nem „nomen et omen” — sőt igen is angvalszelid lelkiületű póéta. Az idealizmus fénye ragyog és az eszményies világ melege árad minden egyes költeményéből, legkiválóbban pedig az Éji zene, az Eszményl szerelem és A lapkavilág tündérnője címet viselő poemáiból, melyek, mint a többi darabok is, alkalmasak arra, hogy a romlatlan gyermekkedélyt naiv gyönyörűsége ringassák. Szívesen ajánljuk a verseskötet t. olvasóink figyelmébe. Ára: 60 kr. Kapható Lövy Adolf könyvkereskedőnél Újhelyben.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közölték nem vállal felelősséget a Szark.

Tekintetes Huvváth Mátyás urnak

Helyben.

Dr. Friedmann Adolf járásorvos ur és ön között felmerült becsületbeli ügyben 1895. decz. 5-én nyert megbízása alapján ugyanazon napon délután négy óratól éjjeli kilencz óráig Dr. Friedmann Adolf ur megbizottával, nevezetesen Dr. Króczér László ur és Czigányi Béla urral tartott és elfogadott tárgyaláson, melyre nevezett megbizott urak minket írásban meghívtak. kinyilatkozattuk az ön nevében és megbizása értelmében, hogy a sértés visszavonására nem, — de a kivánt fegyveres elégtétel megadására feltétlenül hajlandó, ennek következtében, arra tekintettel, hogy az ügy békés uton elintézés nem nyerhetett, a kivívó Dr. Friedmann Adolf ur megbizottainak követelésére kard-párbajban állapodtunk meg, és annak határidejét ugyancsak a Dr. Friedmann Adolf ur megbizottainak kívánságára 1895. decz. 15. napjának délelőtti 10 órájában állapítottuk meg, miről önt még ugyanazon napon este 9 óraker értesítettük és beleegyezését teljesen megnyertük. Ügyében a mai napon délelőtti 11 óraker előzetes megállapodásunk értelmében Dr. Friedmann Adolf ur megbizottainál megjelentünk és Czigányi Béla ur és Dr. Króczér László ur mint Dr. Friedmann Adolf ur megbizottai előterjesztették megbizójuknak azon jegyzőkönyvbe foglalt írásbeli nyilatkozatát, hogy ő a rajta elkövetett sérelem megtorlása végett, az illetékes büntető bíróságnál 1895. december 6-án feljelentést tett.

Ennek következtében, a mennyiben Ön a lovagiasság szabályainak eleget tett, az ügyet, mint a lovagias eljárásra többé alkalmatlant, részünkről befejezettek nyilvánítottuk és önnek igazolására ezen nyilatkozatunkat kiadtuk.

Tokajban, 1895. december hó 8-án.

Miskovits István.

Bollner Károly.

Nyilatkozat.

A fenti nyilatkozatot a magam igazolása és a közönség tájékoztatása végett hirlapilag közzé tenni szükségének tartottam.

Kelt Tokajban, 1895. december hó 8-án.

Huvváth Mátyás,
okl. gyógyszerész.

A szerkesztő postája.

Ifj. Z. Kaptuk de nem tartottuk érdekesnek a közlésre.

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Ehlert Gyula.

Hirdetések.

Tk. 2254/895. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-mihályi kir. járásbíró, mint telexkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Galya Jánosné végrehajthatónak Szenko János és neje végrehajtást szenvedők elleni 120 forint tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a nagy-mihályi kir. járásbíró) területén lévő Nagy-Mihály községben fekvő a nagy-mihályi 278. sz. tjkvben 472. hr. sz. a. foglalt B. 10., 22. és 24. s. sz. alatt Szenko János és neje szül. Hrenyo Anna nevében álló jutalékára 403 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban, továbbá a nagy-mihályi 679. sz. tjkvben 718., 768., 817. és 863. hr. sz. alatt foglalt ingatlanok ugyancsak Szenko János és neje Hrenyo Anna nevében álló jutalékára 169 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1896. évi február hó 6. napján d. e. 9 óraker Nagy-Mihályban a bíróságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladhatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 40 frt 30 krt és 16 frt 90 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. szakaszában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám a. kelt igazságügy. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt a kir. járásbíró, mint telexkönyvi hatóságnál Nagy-Mihályban, 1895. évi november hó 16. napján.

Ferecezy Sándor, kir. abiró.

837. sz. II. 95. A homonnai járás főszolgabirójától.

Árverési hirdetmény.

T. Zemplénvármegye árvaszékének 18176/95. a. számú megbízása alapján közhírré teszem, hogy a homonnai 88-ik számú telexjegyzőkönyvben Miladinovics Irén férjezett Helvey Beláné nagykoru és Miladinovics Mariska és Aladár kiskoruk tulajdonát képező belhely ház és kert 1896. évi január hó 7-én d. e. 9 óraker hivatalos helyiségben nyilvános árverésen el fog adatni.

Kikiáltási ár 18.000 frt; bánatpénzül 1800 frt teendő le.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Homonnán, 1895. december 11-én.

Haraszthy Miklós, főszolgabiró.

160/1895. szám.

A tarczali állami kőbánya és közüzem-telep vezetősége.

Ad. 428/95. végr. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur ó nagyméltósága 1895. évi november hó 21-én 68684. szám alatt kelt magas rendelete folytán a tarczali állami kőbánya és közüzemtelepen levő **korcsma** bérletére nézve ezennel **1895. évi december hó 21-én délutáni 2 óraker** a vezetőségi irodában megtartandó árlejtést hirdetek.

Ez időpontig 30 frt bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatokat elfogadok, a nevezett időpontban pedig nyilvános szóbeli árlejtést tartok azokkal, kik a fentemlített bánatpénzt megelőzőleg letették.

A közelebbi feltételek a vezetőségi irodában a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Tarczal 1895. évi december 11-én.

Pöppel Gyula,
kir. mérnök, bányavezető.

Ad. 431/95. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a homonnai kir. járásbíró 1895. évi 2316., 3752. és 3918/polg. számú végzése következtében Hivatalból és dr. Kelemen Armin ügyvéd által képviselt National Unfall und Arbeiter Versicherungs Gesellschaft és ifju Schlesinger Miksa javára Schildkraut József homonnai lakos ellen 23 frt 29 kr, 5 frt 25 kr s jár. erejéig 1895. évi július hó 30-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le és felül foglalt és 1747 frt 20 krra becsült butorok, ezüstneműk, konyhaedények, 550 darab különféle épületha és nyeresemnyutalékból álló ingóságok nyilvános árverésen eladhatnak.

Mely árverésnek a homonnai kir. bíróság 6331/95. p. számú végzése folytán 23 frt 29 kr és 5 frt 25 kr tőkekövetelés, ennek 23 frt 25 kr után 1893. évi július hó 16. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen felmerült bíróság már megállapított költségei erejéig Homonnán Schildkraut Józsefnek a kaszárnya udvarán levő lakásán leendő eszközésére 1895. évi december hó 18. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Homonnán, 1895. évi december hó 8. napján.

Karácsonyi Pál,
kir. bir. végrehajtó.

Van

utánzott „TOKAJI COGNAC.” Ezek ugyan nagyon olcsók, de ép oly rossz szak és így még a legkisebb összeget sem érik meg. — Eme értéktelen utánzatok könnyen felismerhetők, mert:

- 1) nem az egyedüli és csakis Tokajban létező
- 2) ezen TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEI nincsenek ellátva.

BEJEGYZETT
AZ ELSŐ TOKAJI
VÉDJEGYE
COGNAC-GYARNAK
TOKAJBAN.

Valódi csakis

TOKAJI COGNAC

TOKAJ VÁROS CZIMERÉVEL

AZ ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁRBÓL, TOKAJBAN

a mely 1893—1894. évben, mint hiteles közjegyzői okirat bizonyítja
725,130 liter bort dolgozott fel.

Fenti eredeti Tokaji Cognac kapható: minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárakban.

Árverési hirdetmény.

A s.a-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság által közhírré tétetik, hogy Zemplénmegye sátoralja-ujhelyi járásban fekvő alábbi községek területén fizetendő boritaladó, hus fogy. adó, cukor fogy. adó, söritaladó és szeszitalmérés adó beszedési joga az 1896 évi január 1. napjától 1896. évi december végéig részi adó beszedési joga az 1896 évi január 1. napjától 1897. és 1898. évekre is terjedő időre esetleg a felmondás fentartásával az 1897. és 1898. évekre is nyilvános árverések útján haszonbérbe adatnak. Az árverés a s.a-ujhelyi pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1895. évi december hó 23. napján d. e. 9 órakor fognak megtartatni s a mennyiben ezek az árverések eredményre nem vezetnek, a 2. esetleg 3. árverés a következő első, illetve 2-ik napon ugyanazon helyen s ugyanolyan órában fog megtartatni.

Folyó szám	Község neve	Kikiáltási ár								Jegyzet				
		borital- adó		hus fogyaszt. adó		cukor fogyaszt. adó		sör italadó			szesz ital- mérés adó		Összesen	
		frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.		frt
1	Ruda-Bányácska	30	45	19	—	25	98	130	90	1025	6	1231	95	

S-a-Ujhely, 1895. december hó 6.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Eladó amerikai szőlővesszők!

Gyökeres vessző **Riparia Portalis**
Sima " " **Rupestris Monticola,**

Furmint gyökeres vesszők, direkt termők,
végül:

Chasseles Blanc Croquant, Casselas Fonteneblau, Pre-
coce de Malingre, Madelaine Augevine, fehér Damasceni,
Muskatal stb. **sima vesszők**

Grosse A Ödönnél
S.-A.-Ujhelyben.

A magyar általános kőszénbánya részv.-társulat

Budapest, V., Erzsébet tér 19.

Ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatok-
nak, valamint a kuzsöbön álló szobafűtési idényre

akna, koczka és darabos szenét

királdi és sajtó-szentpéteri bányáiból
legjutányosabb áron, egész kocsiakományokban, minden
állomásra szállítva.

Zemplén-, Ung-, Ugocsa- és Beregvármegyei képviselő:

BRÓDY SÁNDOR UNGVÁRON.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bérbeadását avagy bérbevetelét a legelőnyösebb feltételek mellett s a leg-rövidebb idő alatt közvetitem.

Szíves megkeresések alólírotthoz küldendők.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely, Korona u.

Pályázat!

Az abauj-szántói izr. hitközség már meglévő terv szerint templomot épített. Ezen építkezés biztosítására ezennel pályázatot hirdet és felhívja a vállalkozó urakat a tervet megtekintésére és költségvetéseik benyújtására.

A tervet alulirt elnöknél 1895. december 31-ig tekinthető meg, a költségvetés benyújtásának határideje 1896. január 15-én jár le.

Kelt Abauj-Szántón, 1895. decz. 8-án.

Flegmann Sámuel,

hitk. alelnök, mint az építő
bizottság jegyzője.

Zimmermann Lipót,

hitk. elnök, mint az építő
bizottság elnöke.

Majolika és disztárgyak.

WÄCHTER GYULA

S.-A.-UJHELY,

VEKERLE-TÉR, A „VÖRÖS ÖKÖR“ ÉPÜLETÉBEN.

Ajánlja a legalkalmasabb

karácsonyi és ujévi ajándéku

legujabb izléses kivitelű

Theas készleteit, 6 személyre, mely 15 drbból áll, u. m.: 3 kanna, 6 csésze
és 6 drb. tányérből 5 frt.

Kávés készleteit, 6 személyre, ugyanannyi darabból 5 frt.

Mocca készleteit, 6 személyre, mely 9 drbból áll, u. m.: 2 kanna, 6 csésze
és egy majolika tálczából 5 frt.

Boros készleteit, faragott tálczával 2 frt.

Ezenkívül számos **disztárgyait** igen alkalmas ajándéktárgyul és
jutányos áron.

Biztonsági szalon petróleum.

Angol szervizek, fatálczák.

Ad. 441/95 végr. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a homonnai kir. járásbíróóság 1895. évi 6242/95. polg. számú végzése következtében dr. Kelemen Ármán homonnai ügyvéd által képviselt Klein Dávid és fia homonnai lakosok javára Winkler Simon Zubnai lakos ellen 133 frt s jár. erejéig 1895. évi november hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 333 frtra becsült lovak, marhák, szekerek és butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a homonnai kir. bíróság 6508/p/95. sz. végzése folytán 133 frt tőkekövetelés, ennek és pedig 33 frtnak 1894. aug. 12-től 100 frtnak 1895. évi március hó 15. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 35 frt 55 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Zubnán Winkler Simon lakásán leendő eszközölésre 1895. évi december hó 20. napjának d. u. 2 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Homonnán, 1895. évi december hó 11. napján.

Karácsonyi Pál.
kir. bír. végrehajtó.

Ad. 3692. sz. 1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírói kiküldött az 1881. évi LX. törvényczikk 102. szakasza értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gálszécsi kir. járásbíróóság 1895. évi 2235., 2336. és 2190. számú végzése következtében Dr. Elek Imre ügyvéd által képviselt Friedmann Sámuel garanyi és Sarospataki Paulina gálszécsi lakosok javára Kutka Pál és neje nagy-ruszkai lakosok ellen 130 frt és 62 frt 79 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 338 forintba becsült 84 kereszt kicséptelt buza, 23 kereszt kicséptelt gabona, 50 kereszt kicséptelt árpa, 7 fekete ártány és egy szőke kocza disznóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gálszécsi kir. bíróság 3692/95. számú végzése folytán 130 frt és 62 frt 79 kr tőke, ennek 1893. évi október hó 4. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 118 frtban bíróilag már megállapított költségek erejéig Nagy-Ruszkán végrehajtást szenvedettek lakásán leendő eszközölésre 1895. évi december hó 20. napjának d. u. 2 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Gálszécsen, 1895. évi december hó 2-án.

Sebes Pál kir. bír. irnok,
mint bír. kiküldött.

Portalis vessző eladás

hitelbe!

A liszka-tolesvai állomásnál fekvő **Báró Waldbott-Bassenheimi szőlőtelepen** körülbelül 400,000 darab jól megérett Portalis vessző kerül eladásra u. m.

1000 drb. I. oszt. 12 frt.

1000 „ II. „ 6 frt.

A hegyaljai szőlőtulajdonosok saját szükségletükre vehetnek hitelbe több évekre, **kamat nélkül.**

Báró Waldbott-Bassenheim uradalma
Tolcsva

WINOGRODZKY J.

uradalmi számtartó.

9849/p. 1895. szám.

Hirdetmény.

A sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék az 1875. évi 35. t. cz. 44. §-a értelmében felhívja mindazokat, akik S.-A.-Ujhelyben 1895. évi augusztus hó 10-én elhalt **Vilyi István** volt s.a-ujhelyi királyi közjegyző tulajdonául irott és a s.a-ujhelyi 1494. számú tjkvben foglalt ingatlanságra a kir. kincstár javára 2000 frt erejéig zálogjoggal bekebelezett biztosítási összegre az 1874. évi XXXV. t. cz. 173. §-ától fogva törvényes zálogjoggal bírnak, hogy követeléseiket **3 hónap alatt** ezen kir. törvényszékhez annál is inkább bejelentésük, mert különben azok tekintetbe vétele nélkül fog a biztosítéki zálogjog törlésére nézve a hivatkozott törvény 43. §-a értelmében intézkedez tétetni.

Sátoralja-Ujhely, a kir. törvényszéknek 1895. évi október hó 12-én tartott üléséből.

Seyfried József s k., Kádass Andor s k.,
elnök. jegyző.

SZENTGYÖRGYI VILMOS

gyarmat-, fűszerárú-, csemege-, bor-, ásványviz- és diszműárú kereskedése
S.-A.-UJHELYBEN.

Karácsonyi

ajándék-tárgyak bevásárlására a legkinálkozóbb alkalom azon
eladás,

mely a mai naptól kezdődőleg mindaddig tart, amíg ezen
alkalmi eladásra

kijelölt cikkek teljesen ki nem fogynak.

Tulzsufolt raktár, valamint az így keletkezett térszűke miatt

rendkívül leszállított áron

eladásra kerülnek a legujabb kivitelű és legtökéletesebb égőjű
függő- és szalon petroleum-lámpák

a legkülönbözőbb nagyságban, alakban és legkitűnőbb minőségben.

Gyermek-játékok

dús választékban

előállításai áron alul.

Diszmű és ajándéktárgyak,

valamint minden e szakmába vágó áruk

legjutányosabban

szerezhetők be.

Sátoralja-Ujhely, 1895. évi december hó 10-én.

SZENTGYÖRGYI VILMOS.

Meghívó.

A S.-A.-UJHELYI TAKARÉKPÉNZTÁR

1896. január 19-én délelőtt 9 órakor
az intézet hivatalos helyiségében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a részvényesek tisztelettel meghívottnak.

TÁRGY:

1. Az igazgatóság jelentése.
 2. A felügyelő-bizottság jelentése.
 3. Az 1895. évi tiszta nyereség felosztása feletti határozat, illetve az osztalék megállapítása.
 4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése feletti határozathozatal.
 5. Elnök, igazgató, igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
 6. Esetleges indítványok.
- S.-A.-Ujhely, 1895. deczemb. 14.

Dókus József,
intézeti igazgató.

Hordó nagybani eladás!

Van szerencsém az érdekeltek b. tudomására hozni, hogy helyszűke miatt **néhány ezer** drb. műhelyemben készült kitűnő minőségű

HORDÓT

a napi áron alul kényszerítve vagyok eladni. — Miért is felkérem az érdekelteket, hogy ezen alkalmas vételet el ne mulasszák.

Tisztelettel:

Niezner Ferencz,
kádár-mester.

Bérhirdetmény!

Alsó-Hrabócson, Zemplén-megyében 1052 holdnyi birtoktest
1896. január 1-től bérbeadó!

Szántó föld 680, — rét 16, — legelő 340, — belsőség 16 hold.

A birtok házilag kezeltetik, tejjgazdaság sajt készíttéssel helyben; elegendő épületek legjobb karban.

Közelebbi adatokkal alólirott szolgál

Alsó-Hrabócz, 1895. decz. 10.

Ganczaugh Miklós.

Haszonbérlet.

A bélyi vasuti állomástól negyed órányi távolságra fekvő Bacska község határában helyezett körülbelől 210 holdat tevő szántó föld és rétbirtok, terjedelmes belsőség, lakház és gazdasági épületekkel, jövő évi ápril hó 1-től több évre bérbeadó. Esetleg legelőnek is kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

Dr. Haas Bernát
ügyvéd
S.-A.-Ujhelyben.

Arany érem } Érdem érem
Pécs 1888. Temesvár 1891.

Kárpáti mellszörp köhögés ellen

mell- és tüdőbetegségek részére.

Ezen szörp mell- és torokbajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számarköhögés, nehéz lélegzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas Tátrán található gyógyfüvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti mellthea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő, Molnár Lipót gyógyszerészénél Kassán. S.-A.-Ujhelyben: Widder Gyula, Buday Akos és Kincsessy Péter gyógyszerzertáraikban.

Ácsolat- és tölgyfatorzs eladás.

Alul megnevezett erdőhivatalnál 1895—96. évben eladásra kerül

20,000 darab ácsolatfa

különböző mérettel, és

10,000 darab tölgyfatorzs

15—35 cm. átmérővel.

A rakomány **Csörgő** (Zemplénm.) új vasuti állomástól félóránnyira, Legénye-Mihálytól egy órányira van.

Venni szándékozók **SZÉCHÉNYI SÁNDOR** gróf erdőhivatalánál jelentkezzenek **Nagy-Toronyán**, u. p. Sátoralja-Ujhely (Zemplénmegye).

Hol lehet olcsón bevásárolni alkalmas karácsonyi és újévi ajándékokat?

Gottlieb Ignác

rőfös- és divatáru-kereskedésén S.-a.-Ujhelyt

Rákóczy- és főntéza sarkán.

Legfinomabb vászon-, gyapju- és selyemszövetek, szőr- és gyászkezmék, mindenféle kendők, fekete ternók, battiszt, és cretonszövetek.

Nanking, chiffon és lepedő-vászon, piquet, barket, flanell- és cheviott-szövetek, Férfi- és női fehérneműek. Nap- és esőernyők. Nyakkendők. Kézi munkák igen nagy választékban. Filozel- és mosó-selymek, valamint mindenféle pamutok gyári raktára.

Legujabb himzési minták gyára.

Férfi öltönyök, mérték után pontosan és legujabb divat szerint készíttetnek el.

„Képes Családi Lapok.”

A legolcsóbb és azért a legelterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden héten bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymelléklettel. Havonként kétszer „Hölgyek Lapja” című fél éves mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divatújdosszal.

A „Képes Családi Lapok” olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifjú és öreg külön s együttvéve élvezettel olvashatja.

A „Képes Családi Lapok”-ba a régi és újabb írói és költői garda minden számottevő tagja dolgozik.

A „Képes Családi Lapok”-nak regényei, elbeszélései, rajzai, humoreszkjei, költeményei kedélynemesítő olvasmányok. Iránycikkeivel a társadalom minden kérdéseire kiterjeszkedik. Orvosi s egyéb cikkei pedig tanulságosak.

A „Képes Családi Lapok” minden évben négy regényt ad mellékletül, mégpedig csinos színes borítékkal, éves előfizetőinek.

A „Képes Családi Lapok” borítéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A „Képes Családi Lapok” előfizetői díjtalanul közölhetik gondolataikat az „előfizetők póstájában.”

A „Képes Családi Lapok” képei lehetőleg alkalmoszerűek, diszesek és tanulságosak.

A „Képes Családi Lapok” 1896. január első számával XVIII-ik évf. lép. Ez újévi számában következő érdekes és kiváló közlemények jelentek meg.

Csendes világ, regény, Beniczkyné Bajza Lenkétől; Evfordulón, költemény. Jámbor Lajostól; Régi történet, beszély, Lauka Gusztávtól; Hogyan ruházkodjunk télen? orvosi czikk, dr. Fodor tanártól; Bál után, vig monolog, Oláh Györgytől; A költő, költemény, Feleki Sándortól; Versek zenére, költemény, Rudnyánszky Gyulától; Bódog újévi! életkép, Mericzayné Karossa Irmától; Megnyugtató történet, freskó, Krudy Gyulától; Én is! regény, Tolnai Lajostól.

Mutatványszámokat bármikor szívesen küld a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala Budapest, Vadász-u. 14. saját házában.

Előfizetési árak

a „Képes Családi Lapokra” a „Hölgyek Lapja” című divatlappal és a regénymelléklettel együtt:

Egész évre	6 forint — kr.
Fél évre	3 forint — kr.
Negyedévre	1 forint 50 kr.

Figyelmeztetés.

Aki 3 új előfizetőt gyűjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy diszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal. Kérjük az előfizetések megújítását, s lapunknak az ismerősök köreiben terjesztését.

Aki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk; aki 3 frt előfizetési összeget 40 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak két regényt küldünk elismerésünk jeléül, és aki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési díjat 20 kr. csomagolási és postaszállítási díjjal együtt egyszerre beküldi, annak a kiadóhivatal egy regényt küld jutalmul.

Előfizetéseket (a hónap bármely napjától) elfogad a „KÉPES CSALÁDI LAPOK” kiadóhivatala, Budapest, Vadász-utca 14. szám.

A már évek óta fennálló

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok

S.-a.-Ujhelyben, a főtéren

a „Vörös ökör” épület emeleti helyiségeiben

ajánlja 5 teremben nagyszerűen berendezett

BUTORGYÁRI TELEPÉT

hol is minden e szakba vágó asztalos- és kárptos butorok valamint fantasie- és disz butor, szalon, boudoir, ebédlő- és fogadó-termek részére szükséges bútorok barok és rokoko-styliben a legelegánsabb kivitelben jutányos áron kaphatók.

Ajánlom továbbá tükör- és képraktáramat a bevásárolni szándékozó n. é. közönség becses figyelmébe.

Egyidejűleg van szerenésém a m. t. közönség becses tudomására hozni, hogy butort vásárolni szándékozók kényelmére ugyancsak a „Vörös ökör” épület földszinten levő volt Révész Simon-féle bolthelyiséget is kibéreltem és saját gyártmányaimból ott is egy kiváló nagy butortermet rendeztem be, hol ebédlő- és háló-szobák, valamint szalonok készen és felállítva a csak gondolható legszebb kivitelben vannak s jutányos áron kaphatók.

Számos látogatást és pártfogást kérve maradtam

kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

A Richter-féle Horgony-Köépitőszekrények

mint azelőtt páratlanok a maguk nemében; három éven felüli gyermekek számára a legkedveltebb karácsonyi ajándék. Olcsók, mivel sok éven át tartanak és mindig kiegészíthetők és nagyobbíthatók. A ki ezen, a maga nemében páratlan játék és foglalkoztatásért még nem ismeri, az rendelje meg az alant jegyzett cégtől az új, gazdagon-illusztrált árjegyzéket, mely bementve szétküldetik. Bevásárlás alkalmával határozottan: Richter-féle Horgony-Köépitőszekrény kérendő és minden egyes szekrény „Horgony” gyárijeggyel, mint nem valódi, keményen visszatartandó; a ki ezt elmulasztja, könnyen kaphat kevesebb értékű utánzatot. Megjegyzendő, hogy csak a valódi Horgony-Köépitőszekrények tervszerűleg kiegészíthetők és hogy elnézésből bevásárolt utánzat mint kiegészítés teljesen értéktelen volna. Azért csak a hires valódi szekrények elfogadandók, a melyek 40 kr., 75 kr., 90 kr. egészen 6 frt-ig és magasabb áron

a finomabb játékszerüzletekben készletben vannak.

Új: Richter-féle Türelmi játékok ú. m.: Ne oly hevesen, Columbus tojása, Villámhárító, Gondúz, Fejtörő stb. Egy játék ára 35 kr. — Csak a „Horgony”-al ellátott játék valódi!

RICHTER F. AD. és társa.

Első ceztr. magyar. ceáz. és kir. szabadalm. köépitőszekrénygyár. Iroda és raktár: I. Nibelungeng. 4. BÉCS, gyár: XIII/1 Hietzing Rudolstadt (Thür.), Olten, Rotterdam, London E.C., New-York, 215 Pearl-Street.

Eladó

Sulkovszky-féle, kannal keresztezett, nagyon szép fehér, kondor szőrű 2—3 éves 30 drb. mangalicza **tenyész fias kocza**, darabonként **35 frtért**, — továbbá 39 darab 11 hónapos **kocza malacz** és 2 darab 2 éves, 3 darab 11 hónapos **kan malacz** alku szerint.

Szerdahelyi Vincze
Nagy-Kövésd.

43089/IV. 95. szám.

S.-a.-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság.

Árverési hirdetmény.

A s.-a.-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság által közhírré tétetik, hogy Zemplénmegye **gálszécsi** járásban fekvő alábbi községek területén fizetendő boritaladó, hus fogy. adó, czukor fogy. adó, sörital adó és szeszitalméri adó beszedési joga az 1896. évi január 1. napjától 1896. évi december végéig terjedő időre esetleg a felmondás fentartásával az 1897. és 1898. évekre is nyilvános árverések útján haszonbérbe adatnak. Az árverés a s.-a.-ujhelyi pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében **1895. évi december hó 23. napján d. e. 9 órakor** fognak megtartatni s a mennyiben ezek az árverések eredményre nem vezetnek a 2. esetleg 3. árverés a következő első, illetve 2-ik napon ugyanazon helyen s ugyanoly órában fog megtartatni.

Folyó szám	A község neve	K i k i á l t á s i á r								Jegyzet			
		borital- adó		hus fogyaszt adó		czukor fogyaszt. adó		sör italadó			szesz ital- mérési adó	Összesen	
		frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.				frt
1	Dargó	10	—	7	—	3	—	51	—	384	—	455	—

S.-a.-Ujhely, 1895. december hó 12.

M. kir. pénzügyigazgatóság.